

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Грінченко Р.В. _____
(підпис)
“ ____ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація
підприємницької діяльності»
на тему:
**«ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ
ЗАСОБІВ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»**

Виконавець:

студент ФЕУП, група 46
Жуков Костянтин Сергійович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Бабій Олег Миколайович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3-5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	6-22
1.1. Поняття, економічна сутність та класифікація оборотних засобів підприємства.....	6-13
1.2. Джерела формування оборотних засобів підприємства та їх характеристика.....	14-19
1.3. Показники ефективності використання оборотних коштів.....	20-23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	24-45
2.1. Характеристика ТОВ «ТЕЛЕКАРТ - ПРИЛАД» та його основних показників.....	24-32
2.2. Аналіз структури та використання оборотних засобів ТОВ «ТЕЛЕКАРТ - ПРИЛАД».....	33-45
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	46-60
3.1. Розробка заходів щодо підвищення ефективності використання оборотних засобів.....	46-53
3.2. Оцінка ефективності заходів щодо підвищення ефективності використання оборотних засобів.....	54-60
ВИСНОВКИ.....	61-63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64-67

ВСТУП

Актуальність теми. За останні роки в області довгострокових інвестицій і прийняття фінансових рішень відбулися значні теоретичні зміни. Багато з цих нових ідей і пов'язаних з ними методів в даний час успішно застосовуються в промисловій практиці. Однак короткостроковому фінансуванню приділяється явно недостатня увага, особливо в сфері управління оборотними засобами. Нехтування плануванням та контролем оборотних засобів було визначено як одну з основних причин невдач у бізнесі.

Дослідження з управління оборотними засобами мають велике значення завдяки двом ключовим компонентам. Більш високий рівень оборотних засобів дає можливість збільшити вартість компанії за рахунок збільшення обсягу продажів і отримання великих знижок при дострокових платежах. Однак це також вимагає додаткового фінансування та витрат, що може збільшити ймовірність банкрутства. Поєднуючи ці негативні та позитивні компоненти оборотних засобів, можна передбачити нелінійну залежність між вартістю фірми та інвестиціями в них.

Для підвищення прибутковості і зниження ризиків вкрай важливо грамотно управляти короткостроковими активами і пасивами, оскільки вони мають життєво важливе значення для загального обсягу активів компанії. Ефективне управління оборотним капіталом є невід'ємною частиною загальної корпоративної стратегії, враховуючи, що оборотні активи становлять значну частину від загального обсягу активів, і їх високий рівень може знизити ризик ліквідності.

Вчені, які зробили вагомий вклад у розвиток оборотних засобів на підприємстві: Тебякін Г.К., А. М. Подерегін, Азаренкова Г. М., Дем'яненко М.Я., Покропивний С.Ф., та інші.

Водночас сьогодні ця тема потребує аналізу, теоретичного узагальнення до підвищення ефективності використання оборотних коштів у підприємстві. Ось чому, була обрана саме ця проблематика дослідження, оскільки ефективно

управління оборотними коштами забезпечує сталий розвиток компанії.

Тому все це актуалізує предмет дослідження, визначає вибір мети і завдань даного дослідження.

Метою дослідження стало теоретичні і практичні аспекти підвищення ефективності використання оборотних коштів у підприємницькій діяльності.

Завдання дослідження:

1. Визначити сутність оборотних засобів, надати класифікацію оборотних засобів підприємства.
2. Охарактеризувати джерела формування оборотних засобів підприємства.
3. Означити показники ефективності використання оборотних засобів.
4. Надати характеристику ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».
5. Проаналізувати структуру оборотних засобів товариства.
6. Провести аналіз ефективності використання оборотних засобів.
7. Розробити заходи щодо підвищення оборотних засобів.
8. Оцінити ефективність заходів щодо підвищення ефективності використання оборотних засобів.

Предметом дослідження є розробка теоретичних і практичних основ підвищення ефективності використання оборотних засобів на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес формування та використання оборотних засобів ТОВ «ТЕЛЕКАРТ - ПРИЛАД».

Методи дослідження. В ході дослідження використовувалися методи аналізу і синтезу, а саме угруповання, типізація, порівняння, табличний метод. При виконанні роботи використовувалися наступні методи: порівняльно-економічний, монографічний, економіко-статистичний, розрахунково-конструктивний, передбачуваний.

Інформаційну базу дослідження складають наукові публікації вітчизняних і зарубіжних вчених в сфері економіки підприємства, законодавчі документи з питань регулювання підприємницької діяльності, статистична та фінансова звітність ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД», електронні ресурси світової

мережі Internet, власні дослідження.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (35 найменувань). Загальний обсяг бакалаврської роботи становить 61 сторінку комп'ютерного тексту, вона містить 18 таблиць та 6 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття, економічна сутність та класифікація оборотних засобів підприємства.

У сучасному мінливому економічному середовищі ефективне управління фінансовими ресурсами компанії має важливе значення для її стабільного успіху та конкурентної переваги. Одним із важливих аспектів фінансового менеджменту є ефективне управління оборотними засобами, які є невід'ємною частиною балансу і забезпечують безперебійну повсякденну діяльність компанії.

Оборотні засоби відіграють ключову роль як фінансовий резерв, що дозволяє компаніям підтримувати ліквідність та операційну гнучкість у фінансових операціях. Ця роль стає все більш важливою в мінливому бізнесі, де компанії повинні адаптуватися до нових викликів, ринкових тенденцій та умов.

З огляду на ці виклики, дослідження та розробка сучасних методів і стратегій управління оборотними засобами стають стратегічно необхідною ініціативою для бізнесу будь-якого масштабу та галузі. Глибоке розуміння динаміки оборотних засобів та їх ефективне використання не лише забезпечує ліквідність, але й максимізує прибутковість та стабільність в умовах невизначеності ринкової кон'юнктури.

Оборотні засоби компанії - це невідомі складові її фінансового портфеля, призначені для використання протягом одного звітного періоду або під час виробництва чи надання послуг. Вони відіграють вирішальну роль у забезпеченні безперервності бізнес-процесів, визначаючи ефективність операційного циклу.

Завдяки своїй короткостроковій природі оборотні засоби відіграють ключову роль в оптимізації операційного циклу та забезпеченні ефективного використання грошових коштів, а також у забезпеченні безперервності бізнес-процесів

Економічна література містить різні визначення поняття "оборотний капітал", кожне з яких встановлює і доповнює його економічну сутність, проаналізуємо найбільш поширені визначення, більш детально див. таблицю 1.1.

Таблиця 1.1

Визначення сутності терміну «Оборотні засоби»

№ з /п	Автор	Тлумачення оборотних засобів
1.	Азаренкова Г.М.	Оборотні засоби – це грошові ресурси, які вкладено в оборотні виробничі фонди та фонди обігу для забезпечення безперервного виробництва та реалізації виготовленої продукції, які беруть участь у виробничому процесі один раз і повністю переносять свою вартість на собівартість продукції [4].
2.	Тебякін Г.К.	Оборотні засоби - це «грошові кошти, авансовані в оборотні фонди і фонди обігу [6].
3.	Поддєрьогін А.М.	Оборотні засоби – це авансована вартість частини оборотних активів підприємства для забезпечення безперебійного кругообігу, які послідовно змінюють свою функціональну форму у вигляді засобів сфери виробництва та сфери обігу [7].
4.	Дем'яненко М.Я.	Оборотні засоби — як економічна категорія важлива не тільки з теоретичних позицій. Не менш важлива вона і з практичних міркувань для наукової організації управління матеріальними і фінансовими ресурсами і, нарешті, для підвищення ефективності всієї економічної роботи підприємства [8].
5.	Покропивний С.Ф.	Оборотні засоби – це сукупність грошових коштів підприємства, необхідних для формування й забезпечення кругообігу виробничих оборотних фондів та фондів обігу .[10].

Джерело: складено автором за даними [28; 17; 9]

Оборотні активи - є ключовою ланкою фінансового обігу підприємства. Характеристикою, що робить оборотні засоби такими важливими - є їх здатність до швидкого перетворення в гроші. Спроможність до майже миттєвої конвертації забезпечує підприємство певним фінансовим резервом, який є стратегічно важливим, зважаючи на постійні зміни у сфері ринкових трендів.

Економічна сутність оборотних активів - це дуже важлива ланка фінансової структури підприємства. Зумовлено це, їх специфічною роллю в поточній операційній діяльності підприємства. На відміну від довгострокових активів, таких як обладнання та будівлі, оборотні активи - це ресурси, що

використовуються підприємством повсякденно для надання послуг або виготовлення товарів [11].

Довгострокові активи мають більш стратегічне значення, та працюють у довгу перспективу, тоді як оборотні потрібні для більш поточних цілей.

Оборотні активи забезпечують безперервну операційну діяльність підприємства та здатність до постійної роботи з клієнтами.

Ефективне управління цими ресурсами дозволять підприємству бути більш гнучким, мати ефективний обіг капіталу в короткостроковій перспективі та збільшити свою прибутковість [12].

Важливі аспекти економічної природи оборотних активів:

1. Ліквідність. Оборотні активи мають високу ліквідність, що дозволяє швидко конвертувати їх у готівку. Це має вирішальне значення для забезпечення безперебійної роботи бізнесу та здатності швидко адаптуватися до мінливих зовнішніх обставин.

2. Участь в операційному циклі. Оборотні активи є невід'ємною частиною циклу обороту капіталу компанії, що охоплює всі етапи - від закупівель сировини і витратних матеріалів до виробництва, продажів і платежів клієнтам. Цей цикл забезпечує безперервність діяльності компанії.

3. Оптимізація обороту. Ефективне управління оборотними активами спрямоване на оптимізацію обороту. Це передбачає прагнення до максимальної кількості оборотів оборотних активів протягом певного періоду, сприяючи ефективному використанню ресурсів.

4. Покриття поточних зобов'язань. поточні активи також служать для покриття безпосередніх зобов'язань компанії, включаючи платежі постачальникам, податкові зобов'язання та інші короткострокові борги.

Економічна сутність оборотних активів полягає в їх активній участі в операційній діяльності підприємства, забезпеченні ліквідності та підтримці нормального циклу оборотності капіталу. Управління цими активами має вирішальне значення для досягнення оптимального балансу між ліквідністю та прибутковістю. Важливо розрізняти «оборотні активи» та «оборотні кошти»,

оскільки вони представляють дві життєво важливі концепції у сфері фінансів.

Оборотні активи включають короткострокові інвестиції та елементи, які споживаються або витрачаються в процесі виробництва, переносячи їх вартість на кінцевий продукт. З іншого боку, оборотні кошти, які являють собою найбільш ліквідні ресурси, які не споживаються і не витрачаються, оскільки вони виступають авансом у виробництві. Функціонування оборотних активів і коштів носить тимчасовий характер і відбувається протягом річного або операційного циклу. Крім того, оборотні кошти включають в себе операційний і комерційно-фінансовий цикли, що призводить до збільшення тривалості їх функціонування в порівнянні з оборотними активами. Таким чином, вартість оборотних коштів не дорівнює вартості оборотних активів.

Оборотні активи, капітал і кошти дуже тісно зв'язані поняття, проте мають різне значення та функції в економічному середовищі підприємства.

Оборотний капітал – є інвестицією, яка виступає джерелом авансування та подальшого формування оборотних активів. Оборотні активи дають підприємству розуміння, про розміщення оборотного капіталу в процесі господарської діяльності, та, згодом, повертають авансований капітал, утворюючи кругообіг. Кругообіг капіталу, зумовлений витрачанням капіталу під час виробництва та його відновленням після продажів продукції або поповненням від дебіторської заборгованості, забезпечує безперебійну господарську діяльність підприємства.

Головною метою оборотного капіталу є саме інвестування в елементи оборотних активів, забезпечуючи постійну та безперервну господарську діяльність. Активи, в свою чергу, обслуговують господарський процес, визначенням матеріального складу активів підприємства.

Класифікують оборотні активи по різному, в залежності від специфіки підприємства та його бухгалтерських потреб, але є основні категорії, які наведені в таблиці 1.2

Таблиця 1.2

Класифікація оборотних засобів

№	Класифікаційна ознака	Види оборотних засобів
1.	За рівнем охоплення нормування	– нормовані
		– ненормовані
2.	За характером фінансових джерел формування	– валові
		– власні
		– чисті
3.	За періодом функціонування оборотних засобів	– постійна частина
		– змінна частина
4.	За ліквідністю	– повільно ліквідні
		– швидко ліквідні
		– найбільш ліквідні
5.	За елементами	– запаси, дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти, види майбутніх періодів, інші
6.	За формами функціонування	– матеріальні
		– фінансові
7.	За рівнем ринкової цінності	– мінімальна
		– середня
		– потенційно висока
8.	За ризиковістю	– з найменшим ризиком
		– з середнім ризиком вкладення
		– зі значним ризиком

Джерело: складено автором за даними [11; 24; 31]

Оборотні активи - це різні елементи, які використовуються компанією для її короткострокових операцій та досягнення цілей. Вони включають грошові кошти, короткострокові інвестиції, запаси, дебіторську заборгованість, короткострокову кредиторську заборгованість та інші ресурси. Кожен тип активів відіграє унікальну роль у фінансовому добробуті та стабільності компанії, і ефективне управління ними має вирішальне значення для фінансового аналізу та бізнес-планування [15].

Однак, окремо можна виділити саме дебіторську заборгованість, адже саме вона є одним з найважливіших фінансових активів. Дебіторська

заборгованість на підприємстві є унікальним активом, адже саме цей вид фінансових активів можна розглядати як елемент резерву, який використовується для своєчасного залучення коштів, так і елемент ліквідності та гнучкості. Своєчасне отримання потрібних коштів від боржників і суб'єктів господарювання, ефективне їх використання та документація і є об'єктом аналізу [16].

Класифікація оборотних активів на матеріальні та фінансові має важливе значення для ефективного планування матеріальних і фінансових потоків всередині компанії. Крім того, оборотні активи можуть бути додатково класифіковані на основі рентабельності та захисту від інфляції.

За рівнем ризику оборотні активи поділять на умовні три групи:

1. Оборотні активи, які майже не мають ризику. Включають в себе цінні папери та кошти. Ці активи є найліквіднішими та найбезпечнішими. Здатні до швидкої конвертації та можуть бути швидко використанні для покриття додаткових потреб підприємства [18].
2. Активи з середнім рівнем ризику. Сюди можна включити всі активи, які є досить ліквідними, проте ринкові зміни мають високий вплив на їх вартість, а саме: виробничі запаси, дебіторська заборгованість, відвантажені товари та готова продукція [17].
3. Оборотні активи з великим рівнем ризику. Це найбільш нестабільна група активів, яка піддається впливу багатьох факторів. Сюди входять такі активи, як: незавершене виробництво та витрати майбутніх періодів. Ризик полягає в хисткому стані вартості та ліквідності цих активів [19].

Класифікація оборотних активів за рівнем ризику визначає вразливість підприємства до зовнішніх факторів і необхідність підтримки балансу між ліквідністю і потенційним доходом в умовах невизначеності на ринку. Обґрунтована класифікація має вирішальне значення для ефективного обліку та управління. Зміни в національній економіці, такі як збільшення присутності на закордонних ринках та приплив іноземних партнерів, вимагають впровадження фінансової звітності, заснованої на світових стандартах або практиці.

Ефективне управління оборотними коштами компанії має вирішальне значення для підтримки безперебійного виробництва та продажів. У сільськогосподарських організаціях оборотні засоби відіграють життєво важливу роль у забезпеченні безперервного потоку виробництва та розподілу товарів. Ці ресурси включають в себе цілий ряд товарів першої необхідності, таких як продукти харчування, одяг, взуття та аксесуари, які необхідні для ведення сільськогосподарського бізнесу та виробництва продукції.

Таблиця 1.3

Склад і класифікація оборотних засобів

Види оборотних засобів	Склад оборотних засобів	Ознаки класифікації
Оборотні виробничі фонди	1. Виробничі запаси: – сировина, основні матеріали і напівфабрикати, допоміжні матеріали, паливо, тара - запасні частини для ремонту; – засоби праці з терміном служби не більше ніж один рік; – малоцінні і швидкозношувані предмети та інструменти, прилади й інвентар. 2. Незавершене виробництво і напівфабрикати власного виробництва. 3. Витрати майбутніх періодів.	Нормовані оборотних засобів
Фонди обігу	1. Готова продукція на складі і відвантажена, яка знаходиться в оформленні. 2. Товари відвантажені, але не оплачені покупцями. 3. Грошові кошти в касі і на рахунках у банку. 4. Дебіторська заборгованість. 5. Засоби в інших розрахунках	Ненормовані оборотних засобів

Джерело: складено автором за даними [9; 33, 20]

Оптимальний рівень оборотних коштів має вирішальне значення для підтримки безперебійного виробництва, забезпечення достатньої кількості ресурсів для виробничих потреб і своєчасного виконання замовлень або поставки продукції на ринок.

Ефективне управління цими активами має важливе значення для підтримки діяльності компанії в постійно мінливих умовах

сільськогосподарського сектора.

В процесі виробництва деякі елементи оборотних коштів піддаються постійній трансформації. Компоненти оборотних коштів включають предмети, які постійно знаходяться в русі і обертаються в процесі виробництва.

Оборотні активи включають в себе різні типи і склади і можуть бути класифіковані за конкретними ознаками. Наприклад, виробничі запаси включають сировину, основні матеріали, напівфабрикати, допоміжні матеріали, паливо, упаковку і запасні частини для ремонту, а також інструменти з терміном служби не більше одного року, недорогі і швидкозношувані вироби, інструменти, пристосування та інвентар. Крім того, незавершене виробництво і напівфабрикати власного виробництва, а також витрати майбутніх періодів вносять свій внесок в загальну структуру оборотних активів. Коли мова заходить про нормалізованих оборотних активах, оборотні кошти включають готову продукцію, наявну на складі і відвантажену. Товари, відвантажені, але ще не оплачені покупцями, грошові кошти в касі і на банківських рахунках, дебіторську заборгованість та іншу дебіторську заборгованість.

Крім того, діяльність сільськогосподарських підприємств пов'язана з ненормованими оборотними коштами, які включають в себе різні елементи. Основними оборотними елементами оборотних коштів є запаси, такі як сировина, готова продукція та товари, що зберігаються та готові до продажу, дебіторська заборгованість-це сума грошей, яку компанія очікує отримати від своїх клієнтів за надані товари чи послуги, та грошові кошти на банківських рахунках, що відображають кошти, що зберігаються в банку компанії.

1.2 Джерела формування оборотних засобів підприємства та їх характеристика

Оборотні активи - це активи, плановий і прогнозований час конвертації в кошти яких, зазвичай становить 1 годину. Так як, це досить короткострокові активи, то джерела їх фінансування повинні забезпечувати стабільність їх поповнення для нормальної роботи виробництва. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що управління і грамотна структуризація апарату фінансування оборотних активів є дуже важливим аспектом в роботі підприємства. Не менш важливим фактором є визначення правильної кількості окремих видів оборотних активів, адже саме на цих даних ґрунтуватиметься фінансування [21].

При визначенні статутного капіталу компанія встановлює формальну систему визначення необхідного оборотного капіталу для своєї виробничої діяльності, вираженого в грошовому вираженні в якості стандарту. Потреба компанії в оборотних коштах змінюється протягом року через сезонний характер виробництва, нерегулярні надходження грошових коштів від реалізації продукції та їх статус акціонерів. На відміну від основних засобів, які багаторазово використовуються у виробництві, оборотні кошти беруть участь в єдиному виробничому циклі, і вся їх вартість переноситься на знову випускається продукцію, що виправдовує їх віднесення до оборотного капіталу [22].

Рис. 1.1. Схема формування оборотних засобів

Джерело: складено автором за даними [4; 24, 25]

Ефективне управління оборотними засобами має важливе значення для безперебійної роботи сільськогосподарських підприємств. Різні джерела сприяють формуванню оборотних засобів, включаючи власні кошти, кредитні ресурси, приплив грошових коштів від операційної діяльності та залучення інвестицій.

Рис. 1.2 – Джерела формування оборотних активів підприємства

Джерело: складено автором за даними [5; 20, 26]

Кожне джерело відіграє вирішальну роль у забезпеченні фінансової стабільності та ліквідності підприємства. Раціональне планування та

управління цими джерелами необхідні для ефективного використання оборотних коштів. Збалансована стратегія формування та використання оборотних засобів є життєво важливою для максимізації ліквідності та оптимізації фінансових ресурсів для підтримки стабільних та ефективних виробничих процесів.

Фінансова політика, обрана підприємством, істотно впливає на обсяг і вартість оборотних засобів, впливаючи на загальний фінансовий стан бізнесу. Крім того, ефективні методи управління запасами та добре структурована політика дебіторської заборгованості є життєво важливими для підтримки стабільності та ліквідності сільськогосподарського підприємства. Розуміння впливу цих факторів на формування та використання оборотних засобів має вирішальне значення для оптимізації фінансових стратегій та досягнення довгострокової стабільності фінансової діяльності.

Використання власних коштів підприємства, які є ключовим джерелом формування оборотних засобів, забезпечують йому стабільну і безперебійну операційну діяльність. Вони включають в себе внесок засновників, акціонерів, а також накопичений прибуток. Ще одним плюсом використання власних коштів як джерела фінансування є повна влада і контроль над використанням власних ресурсів. Вміле використання і розподіл цього джерела за різними видами оборотних засобів дозволить помітно збільшити ефективність роботи підприємства.

Використання залучених ресурсів, в свою чергу, зумовлено бажанням підприємства використати додаткові кошти для кращої оптимізації оборотних засобів. До залучених ресурсів відносять облігації, є місію акцій та інші інвестиції.

Позикові ресурси, до яких можна віднести кредити в банках та різні форми позичкового капіталу, використовуються підприємством для додаткового фінансування. Їх використання тягне за собою великий ризик, адже за більшим рівнем зобов'язань слідує більші витрати.

Нові компанії часто мають більшу кількість джерел фінансування, за

рахунок залучення різних іноземних інвесторів або емісії цінних паперів на ринку. Однак, навіть маючи велику кількість джерел фінансування оборотних активів, потрібно не забувати, що саме грамотний і вмілий розподіл коштів в рамках певної сфери діяльності підприємства зможе принести стратегічний успіх і підвищити рівень ефективності використання оборотних активів.[22].

Сталі пасиви щодо поточних активів є важливим компонентом фінансової структури компанії, що вказує на наявність певних зобов'язань або джерел фінансування, призначених для фінансування поточних активів і залишаються стабільними в короткостроковій перспективі [26].

Ці сталі зобов'язання є стратегічним джерелом фінансових ресурсів, які допомагають компаніям ефективно управляти поточними активами і забезпечувати стабільність свого фінансового становища, особливо в умовах коливань ринку і змін внутрішнього середовища [26].

Підприємства можуть поповнювати оборотні активи, використовуючи такі джерела, як нерозподілений прибуток, збільшення акціонерного капіталу і прямі інвестиції в Статутний фонд. Сталі пасиви щодо оборотних активів, включають короткострокові банківські позики, угоди про факторинг та короткострокові позики від постачальників, служать стратегічним джерелом фінансових ресурсів. Управління обсягом оборотних коштів має вирішальне значення через такі проблеми, як затримки з отриманням платежів, накопичення непроданих товарів та інфляція.

Власний капітал, в свою чергу, як постійний фінансовий ресурс, забезпечує стабільність, захист від фінансових труднощів і право власності.

Існує багато факторів, які можуть вплинути на вибір джерела фінансування оборотних засобів. Підприємство визначає кращі джерела шляхом оцінки своїх можливостей і позицій на ринку. В економічній літературі виділяють чотири основних підходи до фінансування оборотних засобів: ідеальний, агресивний, консервативний і готовий до компромісів. Особливості цих підходів наведені в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Характеристика підходів до фінансування оборотних засобів

Сутність	Ступінь ризикованості	Вплив на обсяги оборотних активів	Практичне використання
Ідеальний			
1. Довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних активів. 2. Оборотні активи дорівнюють поточним зобов'язанням. 3. Чисті оборотні активи дорівнюють нулю.	Найбільш ризикована з позиції ліквідності	Характеризується постійними обсягами запасів, грошових коштів, поточних фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості	Інколи зустрічається
Агресивний			
1. Довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних активів та постійної частини оборотних активів. 2. Чисті оборотні активи дорівнюють постійній частині оборотних активів.	Досить ризикована з позиції ліквідності	Характеризується створенням лише мінімально необхідних обсягів запасів, грошових коштів, проведенням жорсткої кредитної політики, а тому призводити до фінансових витрат через зниження обсягів реалізації	Менш поширене
Консервативний			
Довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних та оборотних активів.	Відсутній ризик втрати ліквідності та майже не має ризику порушення безперервності виробництва	Характеризується створенням значних резервів запасів, грошових коштів, проведенням ліберальної кредитної політики,	Носить штучний характер
Компромісний			
1. Довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних активів, постійної частини оборотних активів та приблизно половини змінної частини оборотних активів. 2. Чисті оборотні активи	Низький рівень втрати ліквідності та має низький ризик порушення безперервності виробництва	Характеризується тим, що в окремі періоди підприємство може мати надлишкові обсяги запасів, грошових коштів.	Зустрічається часто

дорівнюють сумі постійної частини оборотних активів та половині змінної частини оборотних активів.			
--	--	--	--

Джерело: складено автором за даними [14; 22; 30]

Вибір підходу має вирішальне значення для забезпечення балансу між прибутковістю та інвестиційним ризиком. Ці підходи суттєво відрізняються за обсягом оборотних коштів, що використовуються для підтримки виробництва, продажів, ліквідності, платоспроможності та фінансової стабільності. Враховуючи внутрішні та зовнішні фактори, керівники приймають рішення про конкретні джерела фінансування оборотних коштів, які суттєво впливають на виробничий процес та фінансові показники підприємства.

Стратегії також можуть включати всебічну оцінку умов контрактів та угод з постачальниками та клієнтами для підвищення гнучкості в управлінні оборотним капіталом. Цей процес аналізу та оптимізації має вирішальне значення для підтримки здатності підприємства адаптуватися до змін у бізнес-середовищі та забезпечення ефективного використання оборотних коштів.

1.3. Показники ефективності використання оборотних коштів

Для розуміння і визначення ефективності управління оборотного капіталу використовуються різні показники. Ці фінансові показники дуже важливі для визначення ефективності та майбутньої стратегії, щодо планування використання оборотного капіталу. Щоб зрозуміти наскільки швидко повертаються оборотні активи і наскільки ефективно ними керують - використовують коефіцієнт оборотності активів і середній час обороту бізнесу.

Період обороту (продажу) розраховується за формулою:

$$T_{об} = \frac{Д_к}{K_{об}} \quad (1.1)$$

де $Д_к$ – кількість календарних днів у періоді.

Оборотність оборотних коштів за певний період, або коефіцієнт оборотності оборотних активів (K_o), обчислюють за формулою:

$$K_o = \frac{ЧД}{Т} \quad (1.2)$$

Процес розрахунку терміну обороту включає визначення кількості днів, за які оборотний актив переходить від початку виробництва до фактичної реалізації. Це відношення обчислюється як відношення кількості днів за цей період до числа оборотів. Отриманий результат фактично представляє собою запас у днях для конкретного елемента оборотних активів [28].

Детальний аналіз оборотності дозволяє ефективно визначити та оптимізувати часові рамки обороту оборотних активів, що, в свою чергу, сприяє покращенню фінансової стійкості та рентабельності підприємства.

Тривалість одного обороту оборотних активів у днях (O) обчислюється за формулою:

$$O = \frac{3}{(Т/Д)} \quad (1.3)$$

У сучасному економічному середовищі, що характеризується

інфляційним тиском, важливого значення набуває стратегія відносного вивільнення оборотних активів. Оскільки збереження стабільного обсягу оборотних активів може не враховувати інфляційні впливи на вартість ресурсів, підприємству необхідно активно досліджувати шляхи підвищення ефективності їх використання [29].

Це може охоплювати застосування новаторських технологій, вдосконалення виробничих процесів, а також поліпшення якості керування оборотним капіталом. Відносне вивільнення оборотних активів стає стратегічним засобом для забезпечення стійкості та ефективності підприємства в умовах економічної нестабільності. Вивільнення з обороту оборотних активів розраховують:

$$\Delta O = (T_1 - T_0) \frac{P_1}{D} \quad (1.4)$$

Де T_1 , T_0 – тривалість одного обороту у днях звітнього і минулого періодів;

P_1/D – сума одноденної реалізації у звітному періоді.

Наявність достатньої кількості оборотних активів оптимальної структури є необхідною умовою для нормального функціонування та фінансової стійкості підприємства в умовах ринкової економіки. Ефективність організації та управління оборотними активами залежить від рівня організованості та узгодженості процесів аналізу цих активів у попередньому періоді, планування, контролю та прийняття управлінських рішень для підвищення ефективності їх використання.

Прискорення оборотності оборотних коштів призводить до вивільнення їх з обігу, що дозволяє підприємству заощаджувати значні суми та збільшувати обсяги виробництва і реалізації продукції. Навпаки, уповільнення оборотності веде до збільшення потреби в оборотних коштах. Прискорення оборотності можливе завдяки таким чинникам, як випереджаючи зростання обсягів реалізації, вдосконалення системи постачання та збуту, зниження

матеріаломісткості та енергоємності виробів, підвищення якості продукції та її конкурентоспроможності, скорочення тривалості виробничого циклу тощо.

Коефіцієнт маневреності оборотних активів вказує на частку оборотного капіталу, що фінансується за рахунок довгострокових пасивів. Високе значення цього показника свідчить про стабільність функціонування підприємства. Для більш глибокого аналізу маневреності оборотних активів розраховують показники маневреності запасів та швидко ліквідних активів див. формулу (1.7).

$$K_m = \frac{BOK}{(OA)} \quad (1.7)$$

де BOK – власний оборотний капітал, сформований за рахунок довгострокових джерел фінансування;

OA – вартість оборотних активів, включаючи витрати майбутніх періодів до 1 року.

Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу є важливим показником, який не лише демонструє частку грошових коштів у власному оборотному капіталі підприємства, але й визначає його здатність ефективно керувати фінансовими ресурсами.

Цей коефіцієнт визначає, наскільки легко підприємство може адаптувати свій оборотний капітал до змін ринкових умов чи внутрішніх факторів. Чим вищий коефіцієнт, тим більше грошових резервів у власному оборотному капіталі, що забезпечує підприємству більшу гнучкість і можливість реагувати на зміни в економічному середовищі [29].

Цей показник є важливим інструментом для стратегічного планування та фінансового управління, оскільки він відображає фінансову стійкість і готовність підприємства до викликів і можливостей ринкових умов [29].

Таким чином, оборотні засоби відіграють вирішальну роль у безперебійному функціонуванні та відтворенні капіталу підприємства. Ефективне управління оборотними засобами має важливе значення для підтримки ліквідності та платоспроможності, а також для підвищення

фінансової стабільності та конкурентоспроможності на ринку. Це передбачає швидке прийняття рішень щодо готівки, дебіторської заборгованості, запасів і пошук нових можливостей для продажів. Оптимізуючи ці процеси, компанія може не тільки заощадити фінансові ресурси, але й збільшити швидкість обороту капіталу, що призведе до більшої фінансової стабільності та успіху.

Виходячи з проаналізованих показників та інструментів стратегічного планування та фінансового управління оборотними засобами, можна зробити висновок, що збільшення швидкості обороту потенційно може збільшити грошову вартість компанії, оскільки це звільняє частину капітальних витрат на розвиток виробництва. Крім того, в ході ведення бізнесу компанія повинна прагнути не тільки прискорити оборот ресурсів, а й максимізувати віддачу від їх використання.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

2.1. Характеристика ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» та його основних показників

Одеське підприємство ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» засновано у 1995 році, але як юридична особа з обмеженою відповідальністю воно було офіційно зареєстроване у 2001 році [37]. Основні відомості об'єкту дослідження викладені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Основні дані про підприємство

Показник	Дані
Повне найменування підприємства	ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» (LLC Telecard-Prilad)
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Код ЄДРПОУ	13881657
Місцезнаходження	Україна, м. Одеса, проспект Небесної Сотні, 105
Телефон	+ 380487116070
E-mail	office@telecard.com.ua
Web-сайт	https://telecard.com.ua
Директор	Козлов Олексій Сергійович
Статутний капітал	2 000 000 грн.

Джерело: складено автором за даними [31; 28; 32]

ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» - комерційне підприємство з недержавною формою власності з зареєстрованим капіталом в 2 млн. грн. Це приватно-правова юридична особа, організована у формі товариства з обмеженою відповідальністю. Діяльність підприємства регулюється законодавчими актами, а саме: Господарським кодексом, Цивільним кодексом, та іншими діючими

законами України. Підприємство використовує найману працю, має самостійний баланс, власність, валютні та інші рахунки у банківських установах, володіє основними та оборотними активами.

Забезпечення клієнтів високоякісною та надійною продукцією, повністю задовольняти потреби ринку - це основний напрямок ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».

Основними цілями ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» є:

- одержання прибутку від власної господарської діяльності;
- сприяння найповнішому задоволенню потреб економіки України, створення додаткових робочих місць, інвестиційна діяльність;
- організація ділової допомоги підприємствам, організаціям, підприємцям та громадянам з питань придбання ними необхідної продукції та товарів;
- розширення виробництва, удосконалення діяльності;
- участь у прискореному формуванні товарного ринку;
- розвиток міжнародних економічних зв'язків;
- організація сервісних послуг на рівні світових стандартів.

ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» поліпшує та підвищує свою ефективність, продуктивність, впроваджує нові системи управління та контролю якості продукції, що веде к задоволенню вимогам найвимогливіших клієнтів та підтверджується численними партнерами та замовниками в більш ніж двадцяти країнах світу. На теперішній час компанія вважається динамічною організацією з великим досвідом роботи у галузі цифрових комунікацій.

Основним напрямком роботи підприємства є розробка та масове виробництво складних автоматизованих системних рішень для таких секторів економіки, як енергетика, військова галузь, телекомунікація, комунальне господарство, транспорт, тощо.

Основними напрямками діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» є:

25.40 – виробництво зброї та боєприпасів;

25.62 – механічне оброблення металевих виробів;

- 26.30 – виробництво обладнання зв'язку;
- 26.51 – виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації (основний);
- 27.12 – виробництво електророзподільчої та контрольної апаратури;
- 29.10 – виробництво автотранспортних засобів;
- 29.32 – виробництво інших вузлів, деталей і приладдя для автотранспортних засобів;
- 30.30 – виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування;
- 43.21 – електромонтажні роботи;
- 46.61 – оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням;
- 46.69 – оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням;
- 56.29 – постачання інших готових страв;
- 62.01 – комп'ютерне програмування;
- 62.02 – консультування з питань інформатизації;
- 80.20 – обслуговування систем безпеки.

Водночас, на сьогоднішній день серед національних виробників ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» займає лідируючі позиції у таких сферах діяльності:

1. Розробка та обслуговування систем контролю доступу, включаючи їх монтаж та встановлення.
2. Виготовлення телефонних станцій для забезпечення телефонного зв'язку.
3. Пропозиція системних рішень у сфері енергетики, включно з приладами для обліку електроенергії (однофазні та електронні лічильники) і програмним та комутаційним забезпеченням для енергопостачальних та енергоспоживчих організацій.
4. Виробництво телекомунікаційних систем та обладнання для силових структур.
5. Створення автоматичних паркувальних комплексів, що включають

паркомати, в'їзні та виїзні стійки, а також програмне забезпечення для них.

6. Випуск різноманітних пластикових карток, у тому числі контактних та безконтактних.

7. Реалізація готових комплексних рішень для міської інфраструктури, таких як комерційне управління ліфтами, системи оплати у транспорті та платіжні системи міського транспорту.

Асортимент продукції ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» представлено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Асортимент продукції (послуг) ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

Сфера застосування	Види продукції (послуг)
Товари народного споживання	- Обігрівачі. - Мангали. - ІР камери. - Світильники.
Телекомунікації та захист інформації	- Системи контролю доступу - Цифрові системи комунікації. - Телекомунікаційні шафи. - Послуги захисту інформації.
Торгівля	- Касові апарати. - Торгові ваги.
Енергетика	- Електронні лічильники обліку електроенергії (однофазні, двофазні, трифазні) - Пристрої комунікації (контролери) - Стабілізатори напруги - Програмне забезпечення. - Проектування та експлуатація електромереж
Військова галузь	- Радіостанції КВ діапазону. - Радіостанції УКХ діапазону. - Станції радіорелейні широкосмугові. - Обладнання для побудови локальних мереж. - Командно-штабні машини. - Засоби провідного зв'язку. - Апаратно-програмні комплекси керування. - Апаратура внутрішнього зв'язку та комутації. - Мобільні пункти управління. - Супутнє обладнання
Системи безготівкових платежів	- Паркувальна система «Смарт-Парк». - Термінали для ліфта. - Бортові та ручні термінали для транспорту.

	- Система пасажирської автоматики для метрополітену. - Пластикові картки (контактні та безконтактні).
--	--

Джерело: складено автором за даними [26; 30]

Також слід зазначити, що на підприємстві використовується сучасне високоефективне, автоматизоване обладнання вітчизняних та зарубіжних виробників з Швейцарії, Японії, Німеччини, Нідерландів, Франції та США.

ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» має власну ліцензію на проектування, виробництво, продаж, ремонт та модернізацію військової техніки, розвиває систему управління якістю, яка відповідає стандарту ISO 9001.

Всі вироби компанії є сертифікованими, відповідають національним та міжнародним стандартам Міжнародної електротехнічної комісії, та занесені до Державного реєстру засобів вимірювальної техніки України (сертифікат № UA.MI / 1-868-2007).

У своєму виробництві ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» застосовує такі технології: поверхневий монтаж компонентів на друковані плати; лиття з використанням алюмінію та пластмас; нанесення гальванічних, порошкових та лакофарбових покриттів; монтаж та налаштування друкованих плат та електроніки; автоматизоване тестування та контроль якості електронного обладнання; офсетний друк на пластикових матеріалах; автоматизоване складання електронних карт (контактних та безконтактних); лиття основ для виготовлення пластикових карток; обробка металів та пластмас механічним способом.

Виробнича структура ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» містить:

1. Приладобудівний завод, який включає 9 виробничих та адміністративних будівель.
2. Спеціалізоване конструкторсько-технологічне бюро, діяльність якого полягає у розробці та впровадженні у виробництво нових та програмних продуктів.

3. Випробувальний центр відповідає за випробування та сертифікацію продукції.

4. Сервісний центр забезпечує гарантійне та післягарантійне обслуговування, а також виконання пуско-налагоджувальних та ремонтних робіт.

Організаційна структура ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» передбачає чітке підпорядкування нижчих ланок вищим, функціональному розподілу відповідальності та повноважень між різними відділами або підрозділами.

На підставі даних Балансу та Звіту про фінансові результати надаємо розрахунок основних економічних показників діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за 2020-2022 роки табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Техніко-економічні показники діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»
за 2020 – 2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. до 2020 р.		2022 р. до 2021 р.	
				Δ	Тзр, %	Δ	Тзр, %
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн	438715	495825	618713	179998	41,0	122888	24,8
2. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн	331059	445440	530481	199422	60,2	85041	19,1
3. Валовий прибуток від реалізації продукції, тис. грн	107656	50385	88232	-19424	-18,0	37847	75,1
4. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	19641	29861	28344	8703	44,3	-1518	-5,1
5. Середньооблікова чисельність працівників, чол.	486	487	454	-32	-6,6	-33	-6,8
6. Фонд оплати праці, тис. грн	87995	91230	63214	-24781	-28,2	-28016	-30,7

7. Матеріальні витрати, тис. грн	185147	305439	481159	296012	159,9	175720	57,5
8. Продуктивність праці 1 працівника, тис. грн	902,7	1018,1	1362,8	460,1	51,0	344,7	33,9
9. Середньомісячна заробітна плата 1 працівника, грн	15,1	15,6	11,6	-3,5	-23,1	-4,0	-25,7
10. Віддача основних засобів, грн/грн	22,34	16,60	21,83	-0,51	-2,3	5,22	31,5
11. Озброєність працівників основними засобами, тис. грн. / чол.	40,4	61,3	62,4	22,0	54,5	1,1	1,8
12. Матеріаломісткість продукції, грн/грн	0,56	0,69	0,91	0,35	62,2	0,22	32,3
13. Витрати на 1 грн реалізованої продукції, грн	0,75	0,90	0,86	0,10	13,6	-0,04	-4,6
14. Рентабельність реалізованої продукції, %	24,5	10,2	14,3	-10,3	- 42,0	4,1	40,2

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Аналіз даних свідчить про значне зростання чистого доходу від продажів продукції ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за останні три роки, який склав вражаючий приріст у розмірі 179 998 тис. грн., або 41,0%. Це свідчить про значне розширення економічної діяльності компанії. Однак собівартість реалізованої продукції також продемонструвала істотне зростання, збільшившись на 199422 тис. грн (60,2%) в період з 2020 по 2022 рік і на 85 041 тис. грн (19,1%) в період з 2021 по 2022 рік.

Незважаючи на загальну позитивну динаміку виручки, валовий прибуток від реалізації продукції за аналізований період знизився на 19 424 тис. грн

(18,0%). Однак подальше порівняння між 2022 та 2021 роками виявило значне зростання валового прибутку на 37 847 тис. грн (75,1%). Ця зміна свідчить про динамічну зміну фінансових показників компанії.

Середньорічна вартість основних засобів продовжувала зростати, показавши помітне зростання на 8 703 тис. грн, що відповідає істотному зростанню на 44,3%. Це свідчить про явне розширення виробничої бази компанії, що відображає значні інвестиції в її інфраструктуру.

Динаміка чисельності персоналу показує скорочення на 33 штатних співробітника в 2021 році в порівнянні з 2020 роком, при загальному скороченні на 32 співробітника за весь період. Це було пов'язано з наслідками військових дій в Україні, які призвели до переїзду деяких співробітників. Отже, фонд оплати праці компанії значно скоротився на 24 781 тис. грн, або на 28,2%.

За останні три роки матеріальні витрати значно зросли до 296012 тис. грн, або 159,9%. Це свідчить про значне розширення виробничої діяльності компанії, а також про збільшення інвестицій в сировину і ресурси для підтримки її зростання.

Продуктивність праці одного співробітника за досліджуваний період зросла на 0,5 тис. (51%), що свідчить про підвищення операційної ефективності та продуктивності компанії.

Крім того, середньомісячна заробітна плата демонструвала неоднозначну динаміку: помірне зростання на 0,5 тис. грн у 2021 році порівняно з 2020 роком та помітне зниження на 4,0 тис. грн у 2022 році порівняно з 2021 роком. Ці коливання викликають побоювання з приводу утримання співробітників в компанії і рівня їх задоволеності.

Показник матеріаломісткості продукції виріс з 0,56 грн. у 2020 році до 0,91 грн. у 2022 році, що означає суттєве зростання на 62,2%. Більш того, витрати на один проданий продукт також показали тенденцію до зростання, збільшившись з 0,75 грн. у 2020 році до 0,86 грн. у 2022 році, що відображає зростання на 13,6%.

Рентабельність реалізованої продукції у 2021 році помітно знизилася на 14,4% порівняно з 2020 роком, а у 2022 році збільшилася на 4,1% порівняно з 2021 роком. В цілому за останні три роки рентабельність реалізованої продукції значно знизилася – на 10,2%, що свідчить про явну негативну тенденцію у фінансових показниках компанії.

Продуктивність праці визначає, скільки товарів або послуг може виробити або надати один співробітник за певний період часу. Цей показник часто вимірюється в вартісних або фізичних одиницях продукції на одиницю праці (наприклад, за годину, день або рік). Цей показник важливий для оцінки ефективності використання робочої сили і може служити основою для прийняття рішень щодо підвищення продуктивності виробництва. Висока продуктивність праці зазвичай свідчить про ефективну організацію праці та використання ресурсів. Продуктивність праці є ключовим показником ефективності праці в широкому контексті виробництва та управління підприємством. Цей важливий показник визначає ефективність використання робочого часу і ресурсів кожним співробітником або групою співробітників при виконанні виробничих завдань. Продуктивність праці вимірюється у взаємозв'язку між отриманим результатом і витраченими на це трудовими, тимчасовими або іншими ресурсами. Її можна визначити як кількість вироблених товарів або послуг, обсяг робіт або інші конкретні показники виробничої діяльності на одиницю витрачених ресурсів.

Підвищення продуктивності праці можна досягти за допомогою різних стратегій, таких як впровадження нових технологій, навчання та підвищення кваліфікації персоналу, оптимізація виробничих процесів та управління часом. Цей показник має вирішальне значення для конкурентоспроможності підприємства, оскільки ефективне використання робочої сили впливає на якість, вартість і швидкість виробництва. Це також відображає успіх управлінських та інноваційних стратегій, спрямованих на оптимізацію виробничих ресурсів для досягнення стратегічних цілей підприємства.

2.2. Аналіз структури та використання оборотних засобів ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».

Аналіз складу і структури оборотних засобів за 2020-2022 рр. наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Склад і структура оборотних засобів ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»
за 2020-2022 рр.

Показники	2020		2021		2022	
	У сумі	% до підсумку	У сумі	% до підсумку	У сумі	% до підсумку
Запаси	21 040	15,72	26 424	10,49	53706	14,38
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, тис. грн.	9 485	7,09	12 515	4,97	12166,5	3,26
Дебіторська заборгованість за розрахунками, за виданими авансами, тис. грн.	29 325	21,91	39 126	15,53	91704	24,55
Інша дебіторська заборгованість, тис. грн.	20 710	15,47	11 670	4,63	14085,5	3,77
Поточні фінансові інвестиції, тис. грн.	2 746	2,05	2 746	1,09	1373	0,37
Гроші та їх еквіваленти, тис. грн.	36 836	27,52	143 155	56,82	182 244	48,78
Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	654	0,49	353	0,14	35	0,01
Інші оборотні активи, тис. грн.	13 066	9,76	15 208	6,04	8881,5	2,38
Разом оборотні кошти	133 862	100,00	251 957	100,00	373 594	100,00

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Розбивка поточних активів ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" показує, що 48,8% складають грошові кошти та їх еквіваленти, 24,6% - дебіторська заборгованість і видані аванси, а 14,4% - товарно-матеріальні запаси. Ці висновки підкреслюють необхідність більш обережної стратегії управління грошовими коштами та вдосконалення процесів врегулювання заборгованості для підтримки платоспроможності компанії.

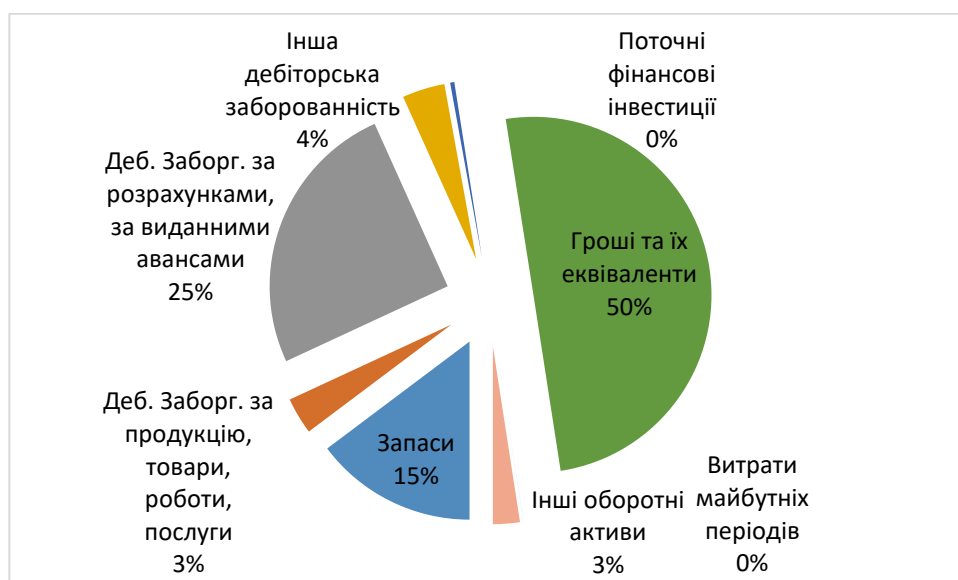

Рис. 2.1. Структура оборотних активів у 2022 р. ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД"

Джерело: складено автором за даними [14; 20]

Відповідно до класифікації ліквідності активи ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" класифікуються наступним чином:

A1 – високоліквідні: грошові кошти та поточні фінансові вкладення.

A2 – швидко ліквідні: вся дебіторська заборгованість підлягає погашенню відповідно до умов договорів.

A3 – низьколіквідні: запаси, оборотні біологічні активи, Інші оборотні активи і витрати майбутніх періодів.

A4 – неліквідні: необоротні активи та групи довгострокових активів,

призначених для продажу та вибуття.

Що стосується балансових зобов'язань, то вони згруповані по терміновості їх погашення в:

П1 – найбільш терміновий: Поточна кредиторська заборгованість.

П2 – короткострокові: короткострокові банківські кредити.

П3 – довгострокові: довгострокові зобов'язання та резерви.

П4 – постійні: зобов'язання перед власниками, формування власного капіталу та зобов'язання, пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу, та групами вибуття.

Такий підхід до класифікації активів і пасивів по ліквідності дозволяє всебічно оцінити платоспроможність компанії і ефективність управління фінансами.

Динаміка елементів оборотних активів 2020-2022 рр. ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" наведено на рис. 2.2.

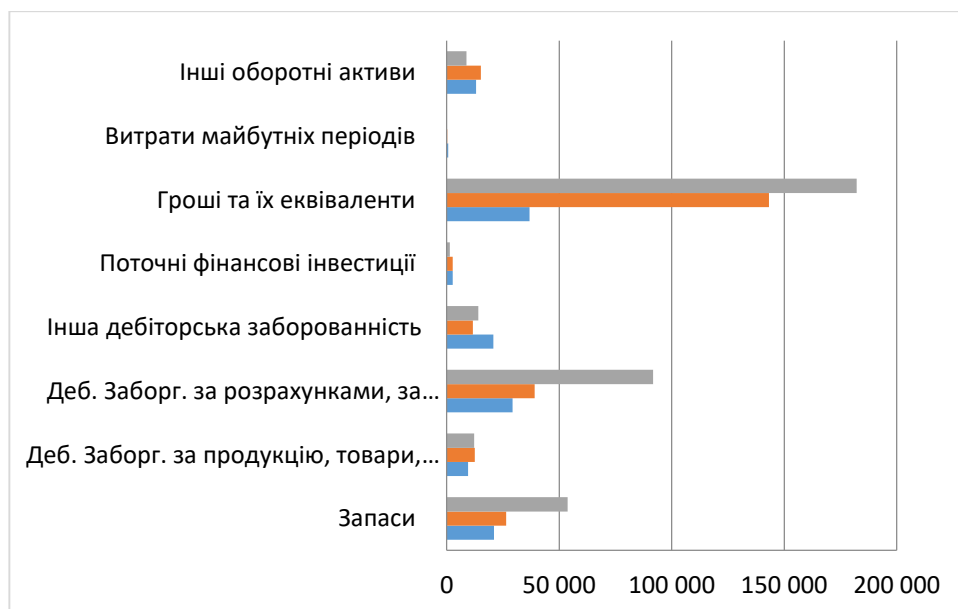

Рис. 2.2. Динаміка елементів оборотних активів 2020-2022 рр. ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД".

Джерело: складено автором за даними [8; 29]

Моніторинг динаміки оборотних активів має вирішальне значення для

розуміння того, як змінюються їх обсяг і структура з плином часу. Оцінюючи цю динаміку, підприємства та аналітики можуть отримати цінну інформацію про вплив цих змін на загальний фінансовий стан підприємства.

Здатність управлінської команди приймати раціональні фінансові рішення та ефективно керувати виробничою та фінансовою діяльністю є свідченням стабільності та компетентності компанії. Вони розуміють, як орієнтуватися у фінансовому середовищі для досягнення успіху у своїй галузі.

Таблиця 2.5

Показники ефективності використання оборотних коштів ТОВ
"ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" за період 2020-2022 рр.

№	Показники	2020	2021	2022	Зміна 2022 р./2020 р.	
					Абсол.	віднос
1.	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, оборотів	1,24	1,50	1,17	-0,33	-21,95
2.	Коефіцієнт завантаженості обороту оборотними засобами, коефіцієнт	0,80	0,66	0,85	0,19	28,79
3.	Період одного обороту, днів	200,99	164,18	213,74	49,56	30,19
4.	Рентабельність оборотних коштів, %	8,31	37,64	14,76	-22,88	-60,8

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Коефіцієнт автономії демонструє незалежність компанії від зовнішніх запозичень.

Коефіцієнт фінансової стійкості. Збільшення коефіцієнта фінансової стійкості свідчить про розширення можливостей компанії по залученню кредитних коштів. Однак важливо враховувати загальний контекст і уникати надмірних запозичень, незважаючи на зростання.

Коефіцієнт покриття власними поточними засобами. Цей показник свідчить про достатню кількість власних коштів в компанії і служить позитивним сигналом.

В табл. 2.6 представлено аналіз коефіцієнтів оптимального

співвідношення власного та залученого капіталів.

Таблиця 2.6.

Аналіз коефіцієнтів оптимального співвідношення власного та залученого капіталів ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за 2020 – 2022 рр.

Показники	Критичне значення	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Зміни (2022 – 2020), +/-
I Коефіцієнти капіталізації					
$K_{\text{фін.авт.}}$	$> 0,5$	0,6852	0,6775	0,4235	-0,2617
$K_{\text{фін.зал.}}$	< 2	1,4594	1,4760	2,3613	0,9019
$K_{\text{фін.риз.}}$	0,5 (до 1)	0,565	0,5811	1,05	0,485
$K_{\text{ман.}}$	> 0	0,3751	0,3331	0,2702	-0,1049

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Згідно з даними, представленими в таблиці 2.6 видно, що коефіцієнти знаходяться в межах норми та великий ризик відсутній. Компанія вдало структурувала управління всіма засобами для підтримання оптимальних показників коефіцієнтів. Звідси, можна зробити висновок, що вдале управління та структуризація роботи в області підтримання ключових показників в нормі відіграє важливу роль та потребує великої уваги.

Далі проведемо аналіз ліквідності підприємства ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за допомогою фінансових коефіцієнтів (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Аналіз коефіцієнтів ліквідності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за 2020 – 2022 рр.

Показник	Норма	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Зміни (2020 – 2022), +/-
1. $K_{\text{заг.лікв.}}$	1-2	1,549	1,4479	1,4354	-0,1136
2. $K_{\text{пром.лікв.}}$	0,7-0,8	0,787	0,6650	1,0872	0,3002
3. $K_{\text{абс.лік}}$	0,2-0,35	0,121	0,1246	0,0911	-0,0299

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

На підставі даних, наведених в таблиці 2.7, очевидно, що поточні коефіцієнти стабільно знаходяться в межах норми протягом аналізованого

періоду. Ці показники відіграють важливу роль у визначенні трикомпонентної оцінки фінансової стійкості компанії, як показано в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Класифікація типів фінансової стійкості підприємства

ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за 2020 – 2022 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік
1. Загальна величина запасів, тис. грн.	21866	26271
2. Наявність власних оборотних засобів, тис. грн.	-334733	-595732
3. Величина функціонуючого капіталу, тис. грн.	33034	40976
4. Загальна величина джерел, тис. грн.	67299	100158
5. $\pm\Phi^c$, тис. грн.	-356599	-622003
6. $\pm\Phi^r$, тис. грн.	11168	14705
7. $\pm\Phi^o$, тис. грн.	45433	73887
8. Трикомпонентний показник типу фінансової стійкості		

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Виходячи з даних, наведених в таблиці 2.8, стає ясно, що ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" відноситься до категорії компаній з нормальною фінансовою стійкістю. Компанії з нормальною фінансовою стійкістю вміють своєчасно погашати короткострокові зобов'язання, а їх керівництво володіє навичками, необхідними для ефективного використання позикових коштів і управління фінансовою діяльністю. Ці компанії демонструють високу ефективність і здатність фінансувати свої запаси за рахунок власних активів і довгострокових зобов'язань.

Аналізуючи дані, ми можемо виділити наступні тенденції:

1. Збільшення виручки від реалізації продукції-у 2022 році виручка від реалізації продукції збільшилася на 15,7% порівняно з 2021 роком.

2. Зниження коефіцієнта оборотності оборотних коштів-Коефіцієнт оборотності оборотних коштів знизився на 0,33 обороту. Це може бути пов'язано зі збільшенням обсягу оборотних коштів швидше, ніж зростання обсягу реалізованої продукції.

3. Збільшення коефіцієнта оборотності активів - коефіцієнт оборотності активів збільшився на 0,19. Це вказує на те, що оборотні кошти використовуються більш ефективно для збільшення обсягу продукції.

4. Зниження рентабельності оборотних активів-рентабельність оборотних активів знизилася на 22,8 процентних пункту або на 60,8% в 2020 році. Це може свідчити про менш ефективне використання оборотних активів для отримання прибутку.

5. Збільшення циклу конвертації готівки-у 2020 році цикл конвертації готівки збільшився на 49,56 обороту, або на 30,19%. Це може вказувати на затримки або уповільнення процесу конвертації готівки.

Таким чином, збільшення обсягу реалізованої продукції не відображає або навіть супроводжується певними проблемами у використанні оборотних коштів та отриманні прибутку на підприємстві. Необхідно додатково вивчити причини цих змін, щоб зрозуміти динаміку фінансових показників.

Протягом 2020-2022 років операційний цикл ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" збільшився з 57,65 днів до 95,52 днів. Постійне збільшення дебіторської заборгованості негативно позначилося на цьому показнику. Для підвищення ефективності операційного процесу рекомендується більш активне управління дебіторською заборгованістю.

Оборотний капітал необхідний підприємствам для забезпечення регулярних платежів, покриття непередбачених витрат і закупівлі матеріалів для виробництва. Цю концепцію легко зрозуміти, оскільки вона пов'язана з цінністю життя і може розглядатися на особистому рівні. Фізичні особи також мають подібну потребу в управлінні фінансами для покриття щоденних витрат, рахунків та інших витрат.

Оборотний капітал розглядається з двох точок зору:

1. Валовий оборотний капітал: сума короткострокових активів компанії, яка може бути конвертована в готівку протягом року. Це включає запаси, борги, готівку та цінні папери.

2. Чистий оборотний капітал: короткострокові активи, доступні для погашення зобов'язань та інвестування. Він вказує на фінансову спроможність бізнесу в короткостроковій перспективі.

Чистий оборотний капітал відображає короткострокові активи, придатні

для покриття зобов'язань та інвестування в прибуткову діяльність. Це показник ефективності та фінансової спроможності бізнесу в короткостроковій перспективі.

Аналіз використання оборотних коштів компанії зарекомендував себе як ключовий етап в управлінні фінансовою діяльністю компанії. Ретельне вивчення оборотного капіталу дозволяє визначити ефективність використання фінансових ресурсів і оптимізувати процеси руху грошових коштів всередині організації.

Оборотні кошти є невід'ємною частиною активів будь-якого підприємства. Їх абсолютна величина і частка в структурі активів впливають на ефективність роботи і на фінансову стійкість підприємства.

Щодо даного підприємства, то необхідно відзначити відсутність власних оборотних коштів на початку 2020 р., а з початку 2021 р. підприємство володіє оборотними коштами, величина яких змінюється в межах 2-11%.

Стратегію фінансування оборотних коштів можна відобразити графічно (рис. 2.3).

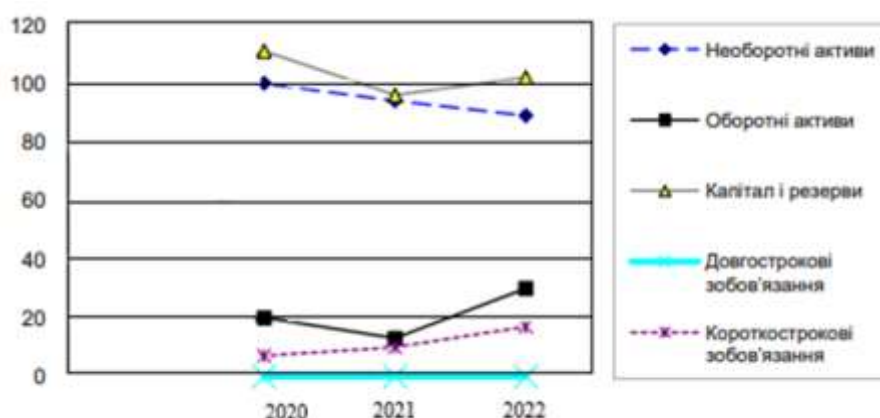

Рис. 2.3. Аналіз оборотних коштів

Джерело: складено автором за даними [8; 29]

Стабільної динаміки нарощення власних оборотних коштів не спостерігається.

При ідеальній моделі взаємозв'язок між довгостроковими активами, капіталом, довгостроковими зобов'язаннями та поточними активами, короткостроковими зобов'язаннями, є найважливішим аспектом фінансової стабільності та результатів діяльності.

Щодо зміни величини оборотних активів, то причинами збільшення оборотних коштів можуть бути:

- 1) прибуток (після сплати податку);
- 2) амортизаційні відрахування;
- 3) приріст власних коштів;
- 4) збільшення заборгованості по кредитах і позиках;
- 5) збільшення зобов'язань по кредиторській заборгованості тощо.

Причинами ж зменшення оборотних коштів можуть бути:

- 1) витрати за рахунок прибутку, що залишився в розпорядженні підприємства;
- 2) капітальні вкладення;
- 3) довгострокові фінансові вкладення;
- 4) зменшення кредиторської заборгованості.

Як показано на малюнку 2.3, початковий період оцінки показав, що поєднання капіталу, резервів та довгострокових зобов'язань не дозволяє покрити довгострокові активи, тоді як поточні активи також не покривають короткострокові зобов'язання. Однак з початку 2021 року спостерігається позитивний зсув, оскільки оборотні активи почали покривати короткострокові зобов'язання, що свідчить про поліпшення фінансової стійкості компанії.

Коливання обсягу оборотних активів можуть бути пояснені різними факторами, включаючи отримання прибутку після сплати податків, амортизаційні відрахування, збільшення власного капіталу, збільшення заборгованості за кредитами і позиками, а також збільшення зобов'язань по кредиторській заборгованості. І навпаки, зменшення оборотних активів може бути результатом витрат, що фінансуються за рахунок наявного прибутку, капітальних вкладень, довгострокових фінансових вкладень і скорочення кредиторської заборгованості.

Важливо розуміти, що зміни у вартості оборотних активів не завжди можуть привести до прямого позитивного або негативного результату. Наприклад, збільшення оборотних активів може не обов'язково призвести до ефективного використання, якщо це призведе до великої дебіторської заборгованості або надлишкових поточних запасів. І навпаки, зменшення оборотних коштів, викликане прискоренням оборотності, можна вважати позитивною зміною.

Таблиця 2.9

Частка виробничих запасів в оборотних коштах підприємства
ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за 2020 – 2022 рр.

Показники	2020	2021	2022
Виробничі запаси, тис. грн.	34 865	80 388	82 767
Оборотні кошти, тис. грн.	133 862	251 957	373 594
Частка виробничих запасів в оборотних коштах, %	26	32	22

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Таблиця 2.10

Потік готової продукції підприємства ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»
за 2020 – 2022 рр.

Показники	2020	2021	2022
Готова продукція, тис. грн.	-	8 308	6 906
Оборотні кошти, тис. грн.	133 862	251 957	373 594
Частка готової продукції в оборотних коштах, %		3	2

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Аналіз даних дозволяє встановити, що на досліджуваному підприємстві швидкість обігу оборотних активів є великою. Причому ця тенденція є стійкою протягом усього досліджуваного періоду.

Аналіз показав, що ефективне управління оборотним капіталом дозволяє скоротити час обороту готівки, оптимізувати товарно-матеріальні запаси, дебіторську заборгованість і зобов'язання перед кредиторами. Це може призвести до зниження фінансових витрат і підвищення ліквідності компанії.

Також важливо виявити причини потенційних змін рівня оборотного капіталу і розробити стратегії його оптимізації. Цей процес може включати аналіз умов поставок, управління кредиторською та дебіторською заборгованістю та оптимізацію запасів.

Слід зазначити, що правильно проведений аналіз оборотних коштів служить основою для прийняття ефективних управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності фінансової діяльності компанії і забезпечення її стабільності в умовах конкурентної економіки.

Результати аналізу показали можливості зниження собівартості виробництва трифазних приладів обліку для ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД». Конкретно:

1. Впровадження нових енергоефективних технологічних процесів і підвищення загального технологічного рівня виробництва приладів обліку. Це передбачає зниження витрат на електроенергію і паливо, використовувані в технологічному процесі. Зокрема, значний потенціал полягає у використанні вторинних енергетичних ресурсів та підвищенні рівня енерговитрат на первинне паливо. Перспективною також є розробка технології глибокої утилізації тепла вихідного палива, такий як отримання синтетичного палива (синтез-газу) шляхом хімічної конверсії вихідного палива.

2. Підвищення технічного рівня виробництва, в тому числі впровадження нової прогресивної технології виготовлення приладів обліку. Заходи передбачають підвищення рівня механізації та автоматизації виробничих процесів, а також розширення використання обладнання та технологій, що вже

успішно застосовуються в ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».

3. Оптимізація витрат на сировину і матеріали, включаючи пошук нових постачальників сировини, що сприятиме зниженню собівартості продукції.

Крім того, в ході аналізу було виявлено потенціал зниження собівартості виробництва трифазних приладів обліку для ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за рахунок оптимізації управління запасами і скорочення часу циклу поставок. Розробка ефективних стратегій управління запасами допоможе знизити витрати на зберігання і уникнути непотрібної затримки оборотних коштів на складах.

У більш широкому контексті важливо відзначити, що оптимізація управління запасами може включати впровадження сучасних інформаційних систем і технологій для підвищення точності прогнозування попиту і автоматизації процесів оформлення замовлень і управління запасами.

Використання аналітичних інструментів дозволить більш точно коригувати рівень запасів відповідно до потреб виробництва, уникаючи надлишкових або недостатніх запасів і, таким чином, ефективно використовуючи оборотний капітал.

Крім того, врахування можливостей для підтримки сталого розвитку також може стати важливим компонентом стратегії управління запасами. Використання екологічно чистих матеріалів і методів виробництва дозволяє не тільки знизити вартість сировини, але і відповідати сучасним екологічним стандартам, надаючи виробництву додаткові конкурентні переваги в очах споживачів і партнерів по ринку.

Таким чином, розробка комплексної стратегії управління запасами, що охоплює як технологічні, так і екологічні аспекти, може значно підвищити ефективність виробництва і вплинути на зниження собівартості продукції ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».

Одним з ключових компонентів таких стратегій може бути впровадження нових технологічних процесів на виробництві, спрямованих на оптимізацію використання ресурсів і зниження втрат. Це може включати автоматизацію виробничих ліній, використання найкращих практик контролю якості та

оптимізацію ланцюга поставок. Технологічні інновації можуть сприяти не тільки підвищенню продуктивності, але і зниженню витрат на енергію і сировину, що відбивається на собівартості продукції.

Звернення уваги на екологічні аспекти управління товарними запасами також є важливим фактором. Використання екологічно чистих технологій і матеріалів може сприяти не тільки дотриманню екологічних стандартів, але і зниження витрат на утилізацію і переробку відходів. Це може вплинути на позитивне сприйняття бренду та задовольнити вимоги споживачів до сталого розвитку.

Таким чином, комплексна стратегія, що поєднує технологічні та екологічні рішення, може стати ключовим фактором у досягненні конкурентної переваги та підвищенні ефективності виробництва в ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».

РОЗДІЛ 3. НАПЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

3.1. Розробка заходів щодо підвищення оборотних засобів

Ефективне управління оборотними засобами є життєво важливим для стратегічного планування та конкурентоспроможності компанії. Високий рівень оборотних засобів забезпечує наявність необхідних коштів для швидкого реагування на виклики ринку і можливості, які відкриваються перед ним.

Високий коефіцієнт достатності оборотних засобів відображає здатність компанії підтримувати оптимальний рівень оборотних коштів, що свідчить про раціональне управління запасами, грошовими потоками і дебіторською заборгованістю. Такий підхід не тільки забезпечує фінансову стабільність, але і відкриває можливості для реалізації інноваційних стратегій, освоєння ринку і розширення бізнесу. Це найважливіший аспект для будь-якої компанії, яка прагне до процвітання в динамічному бізнес-середовищі.

Таблиця 3.1

Динаміка оборотності запасів та оборотності дебіторської заборгованості
за 2020-2022 рр. ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

№	Показник	2020	2021	2022	Зміна 2022/2020 рр.	
					Абсолют.	Віднош.
1.	Оборотність запасів, оборотів	7,91	14,35	8,17	0,26	4,0
2.	Оборотність дебіторської заборгованості, оборотів	2,80	6,00	3,72	0,92	32,9

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Управління клієнтськими рахунками для скорочення термінів отримання платежів має вирішальне значення для підвищення ефективності використання оборотних коштів. Для досягнення цієї мети рекомендується встановлювати оптимальні умови оплати в контрактах і умовах продажу, впроваджувати

системи штрафів і знижок для стимулювання своєчасних платежів, а також впроваджувати ефективні системи моніторингу та автоматизації процесів оплати. Оптимізоване співробітництво з постачальниками також важливо для поліпшення умов оплати і скорочення термінів оборотності платежів. Конкретні дії можуть включати узгодження умов оплати та надання знижок при достроковій оплаті, надання переваги постачальникам, готовим співпрацювати на оптимальних умовах, і використання систем електронного обміну документами для прискорення процесів оплати.

Ефективне управління грошовими коштами та короткостроковими інвестиціями є ключем до забезпечення ліквідності та ефективності оборотних засобів. Деякі стратегії включають щоденний моніторинг та планування грошових потоків, максимізацію прибутку від короткострокових інвестицій, а також постійне вдосконалення та аналіз. Систематичний аналіз і вдосконалення процесів управління оборотними засобами допомагають компаніям адаптуватися до змін у внутрішньому і зовнішньому середовищі. Важливо враховувати нові можливості та кращі практики для постійної оптимізації.

Ці поради можуть допомогти підприємствам зберегти та ефективно використовувати оборотні засоби, що позитивно позначиться на їх фінансовому становищі та ефективності бізнесу. Стратегічний підхід до управління запасами, такий як "точно вчасно", може значно підвищити ефективність виробництва та використання грошових коштів, мінімізуючи витрати на зберігання запасів.

Крім того, оптимізація запасів часто вимагає інтеграції автоматизованих систем управління запасами та електронних закупівель. Такі технології, як системи прогнозування попиту, автоматизовані системи відстеження запасів та ефективні програми закупівель, можуть сприяти більш точному прогнозуванню попиту, оптимізації запасів та раціоналізації процесів закупівель. Вимірювання оборотності запасів за допомогою коефіцієнта ДІО також є важливим інструментом для аналізу ефективності управління запасами. Порівняння цього показника з галузевими стандартами та показниками конкурентів може допомогти виявити можливості для подальшого вдосконалення та оптимізації

процесів. В цілому, ефективне управління запасами включає в себе не тільки стратегії "точно в строк", але і передові технології, що забезпечують оптимальне використання ресурсів і підтримують фінансову стабільність.

Іншим критерієм є переведення зобов'язань перед кредиторами і дебіторами на електронні платформи. Перехід до електронних операцій за зобов'язаннями перед кредиторами і дебіторами може значно спростити процеси управління грошовими потоками і прискорити цикли конвертації грошових коштів. Електронні платежі дозволяють оптимізувати зобов'язання перед кредиторами, а автоматизовані системи можуть сприяти більш точному управлінню зобов'язаннями перед дебіторами. Електронні процеси також можуть забезпечити вигідні умови оплати, зменшуючи капітальні витрати та сприяючи ефективному управлінню витратами.

Використання технологій оплати дебіторської заборгованості для електронної доставки рахунків - фактур може допомогти скоротити терміни погашення заборгованості. Це не тільки підвищує ефективність, але й усуває помилки, забезпечуючи належне управління та ефективну взаємодію з клієнтами. Обмін фінансовою інформацією та залучення працівників також важливі. Створення корпоративної культури, яка підтримує ефективне управління оборотними коштами, вимагає відкритості та ділової співпраці. Компанії можуть надавати менеджерам фінансові звіти та інформацію про оборотні засоби, що робить їх партнерами в процесі прийняття рішень. Залучення персоналу до управління оборотними засобами може бути посилено за допомогою стимулів або компенсацій за досягнення ключових показників ефективності, заохочення підзвітності та ініціативи в поліпшенні управління оборотними засобами.

Важливо визначити стратегічний підхід і цілі, пов'язані з грошовими коштами, зобов'язаннями перед дебіторами і кредиторами і управлінням запасами. Керівники повинні регулярно ділитися цими цілями і звітувати про досягнутий прогрес на нарадах, створюючи культуру взаємодії і підвищуючи відповідальність за результати.

Забезпечення достатнього фінансування оборотних засобів має вирішальне значення для забезпечення безперебійної роботи та запобігання проблемам з ліквідністю. Нижче наведено деякі рекомендації щодо отримання та ефективного використання оборотних засобів: проаналізуйте ключові показники ефективності та визначте потреби. Ретельно проаналізуйте ключові показники ефективності оборотного капіталу для визначення конкретних потреб. Уточніть обсяг фінансування, необхідний для покриття потреб в оборотних коштах, з урахуванням таких факторів, як сезонність продажів і виробничі цикли.

Використання автоматизації бухгалтерського обліку в бізнесі дозволяє точно визначити тих клієнтів, які вчасно виконують свої фінансові зобов'язання. Стимулюючи таких клієнтів, ви не тільки сприяєте побудові з ними міцних відносин, а й спонукаєте їх ще активніше виконувати свої платіжні зобов'язання. Це має ряд переваг для вашого бізнесу:

1. Стабільний грошовий потік: своєчасні платежі від надійних клієнтів сприяють підтримці стабільного грошового потоку в бізнесі.
2. Збільшення капіталу: підтримка хороших відносин з клієнтами, які своєчасно здійснюють платежі, допомагає підтримувати позитивний фінансовий стан вашого підприємства.
3. Підвищення репутації: активне заохочення і позитивні відносини з надійними клієнтами сприяють поліпшенню репутації вашого бізнесу в ділових колах.
4. Підвищення ефективності: автоматизовані системи обліку дозволяють ефективно відстежувати та аналізувати платіжну дисципліну клієнтів, спрощуючи процеси взаємодії та управління.

Існують також можливості для подальшої співпраці. Партнерство з клієнтами, які виявляють відповідальність у фінансових питаннях, може відкрити додаткові можливості для співпраці та розширення бізнесу.

Автоматизація процесів бухгалтерського обліку стає важливою складовою сучасного управління бізнесом, сприяючи оптимізації та

підвищенню ефективності управління фінансами.

Автоматизація дозволяє уникнути людських помилок, часто зустрічаються при веденні обліку вручну. Системи автоматизації здатні точно і надійно фіксувати фінансові транзакції, знижуючи ризик помилок і забезпечуючи точність даних.

Автоматизація дозволяє прискорити обробку великих обсягів фінансової інформації. Це особливо важливо в швидко мінливому бізнес-середовищі, де своєчасна інформація має вирішальне значення для прийняття рішень.

Використання автоматизації бухгалтерського обліку в бізнесі дозволяє точно ідентифікувати клієнтів, які постійно і в строк виконують свої фінансові зобов'язання. Стимулюючи таких клієнтів, ви не тільки створюєте міцні відносини, але і мотивуєте їх до подальшого підвищення пріоритетності своїх платіжних зобов'язань. Це дає ряд переваг для вашого бізнесу:

1. Стабільний грошовий потік: своєчасні платежі від надійних клієнтів сприяють підтримці стабільного грошового потоку у вашому бізнесі.

2. Збільшення капіталу: підтримка позитивних відносин з клієнтами, які своєчасно виконують свої платежі, підтримує сприятливе фінансове становище вашого підприємства.

3. Зміцнення репутації: активне заохочення та зміцнення позитивних відносин з надійними клієнтами сприяють зміцненню репутації вашого бізнесу в галузі.

4. Підвищення ефективності: автоматизовані системи обліку дозволяють ефективно відстежувати та аналізувати платіжну дисципліну клієнтів, спрощуючи процеси взаємодії та управління.

Крім того, відкриваються додаткові можливості для співпраці. Партнерство з клієнтами, які демонструють фінансову відповідальність, може призвести до збільшення співпраці та зростання бізнесу.

Автоматизація бухгалтерських процесів стає незамінним компонентом сучасного управління бізнесом, сприяючи оптимізації та підвищенню ефективності управління фінансами.

Автоматизація усуває ймовірність людських помилок, часто пов'язаних з веденням обліку вручну. Автоматизовані системи точно і надійно реєструють фінансові транзакції, знижуючи ризик помилок і забезпечуючи цілісність даних.

Автоматизація дозволяє швидко обробляти великі обсяги фінансової інформації, що особливо важливо в швидко розвиваються бізнес-середовищах, де своєчасна інформація має першорядне значення для прийняття рішень.

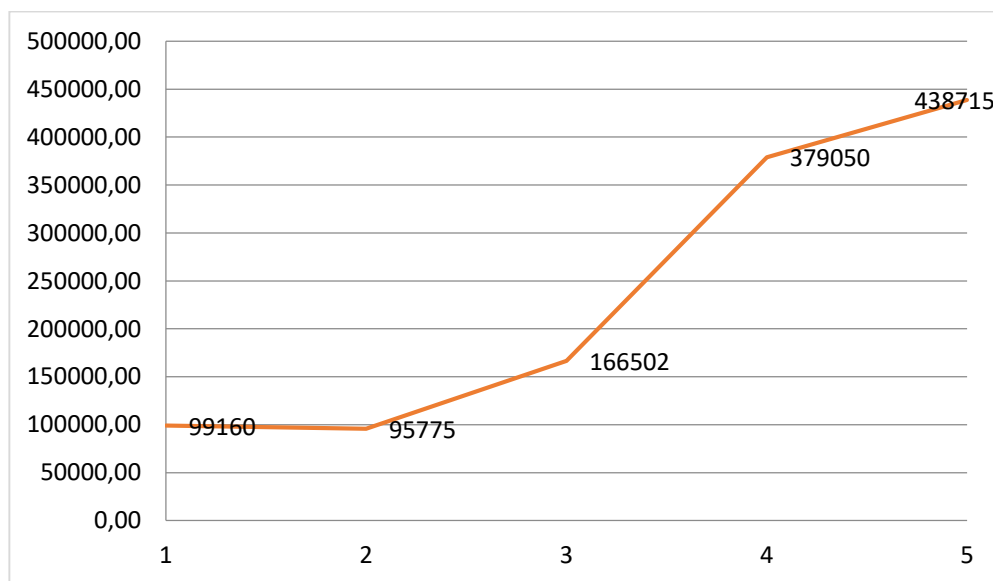

Рис. 3.1. Динаміка чистого доходу від реалізації продукції за 2018-2022 рр. та лінія тренду ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

Таблиця 3.2

Динаміка чистого доходу від реалізації та прогнозне значення показника ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за 2020-2022 рр.

Рік	2020	2021	2022
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	438715	495825	618713

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Впровадження електронної системи обліку кредиторської та дебіторської заборгованості може призвести до зниження дебіторської заборгованості, особливо за авансовими платежами. Саме тому був проведений аналіз чистого прибутку від реалізації продукції.

Впровадження технології електронного обміну рахунками-фактурами є кроком на шляху до оптимізації бізнес-процесів та підвищення ефективності управління фінансами. Ця інноваційна система прискорює обробку документів, значно знижує ризик помилок і непередбачених втрат, які можуть виникнути при роботі з паперовою документацією.

Система електронного виставлення рахунків надає компаніям можливість ефективно управляти взаємодією з боржниками. Надаючи автоматизовані нагадування і систему моніторингу фінансових зобов'язань, вона сприяє своєчасному проведенню платіжних операцій і запобігання затримок платежів. Такий підхід сприяє підвищенню ліквідності компанії і забезпечує фінансовий комфорт для розвитку і вирішення стратегічних завдань.

Оптимізація процесів за допомогою технології електронного обміну рахунками-фактурами перетворює управління фінансами компанії, роблячи його більш точним і ефективним. Система взаємодії з електронними рахунками-фактурами не тільки спрощує обробку документів, але і знижує витрати на їх зберігання та обслуговування.

Крім того, ця технологія дозволяє відстежувати фінансовий стан компанії в режимі реального часу. Його автоматизовані нагадування сприяють своєчасному погашенню фінансових зобов'язань, забезпечуючи дотримання графіків платежів і уникаючи штрафних санкцій і погіршення кредитної історії.

В результаті впровадження системи електронного обміну рахунками-фактурами компанія може спостерігати поліпшення свого фінансового стану, підвищення ліквідності і загальне поліпшення фінансових показників.

Для активного скорочення повільно зростаючих запасів компанія повинна направити свій відділ продажів на активний продаж цих запасів. Заохочення продавців до активної участі у продажу товарів з тривалим терміном придатності може включати такі стратегії, як значне зниження цін, ліквідація товарів за значно зниженими цінами або надання покупцям спеціальних пільг, таких як знижка в розмірі 1% при оплаті рахунків-фактур протягом 10 днів.

У деяких випадках це може вимагати від компанії покриття витрат на фінансування складських запасів шляхом введення штрафних санкцій для відділу продажів за низьку оборотність товарів. Це не тільки мотивує продавців брати активну участь у процесі продажу, але й підвищує їх відповідальність за планування та управління запасами.

Оптимізація оборотності запасів є важливим кроком в управлінні фінансами компанії, спрямованим на зниження витрат і підвищення ліквідності. Для активного скорочення повільно зростаючих обсягів запасів компанія може реалізувати різні стратегії, в тому числі:

Агресивна ліквідація запасів: компанія може направити свій відділ продажів на більш активний продаж товарів, запаси яких повільно витрачаються. Це може включати такі стратегії, як значне зниження цін для стимулювання попиту або пропонування спеціальних умов для покупців, таких як додаткові знижки при швидкій оплаті.

Стимулювання продавців: стимулювання продавців може бути здійснено шляхом запровадження системи бонусів або винагород за успішний продаж товарів, які повільно продаються. Також можуть бути розглянуті варіанти, при яких продавці отримують вигоду від активної участі в процесі продажу товарів.

Система штрафів: щоб стимулювати відділ продажів до активної участі у продажу товарів з низьким товарообігом, може бути введена система штрафів. Продавці можуть бути притягнуті до відповідальності за повільний оборот запасів, а штрафні санкції можуть стимулювати їх активність.

Прискорені умови оплати: стимулювання швидкої оплати рахунків також може бути ефективним методом. Наприклад, надання додаткової знижки при оплаті протягом короткого періоду часу може спонукати покупців швидше реагувати на пропозиції.

Ці стратегії допомагають не тільки позбутися повільно зростаючих запасів, а й оптимізувати фінансові ресурси, підвищити ліквідність і ефективність управління запасами.

3.2. Оцінка ефективності заходів щодо підвищення ефективності використання оборотних засобів

Впровадження автоматизованої електронної системи управління дебіторською заборгованістю може значно спростити взаємодію з клієнтами, контроль кредитних лімітів та моніторинг платежів. Оптимізуючи ці процеси, ми можемо скоротити терміни погашення заборгованості, знизити ризик неплатежів і підвищити ліквідність компанії.

Автоматизація також зменшує потенційні помилки та підвищує точність бухгалтерського обліку, що призводить до підвищення надійності фінансової звітності та зростання довіри з боку партнерів та інвесторів.

За допомогою електронної системи ми можемо здійснювати швидкий і ефективний аналіз дебіторської заборгованості, що дозволяє нам оперативно виявляти і вирішувати проблеми, а також оптимізувати стратегії управління кредитами.

Крім того, використання електронних систем може покращити взаємодію з клієнтами та зробити комунікаційні процеси більш прозорими та зручними для обох сторін. Це може позитивно позначитися на взаєминах з клієнтами, підвищивши рівень їх задоволеності і, в свою чергу, привівши до збільшення обсягів продажів і повторних угод.

Перейдемо до аналізу впливу зміни дебіторської заборгованості щодо впровадження першого заходу, а саме впровадження автоматизованої електронної системи (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Аналіз впливу зміни дебіторської заборгованості у
ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

№	Назва показника	2022	Проект	Абсолютне відхилення	Т пр., %
1	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	618713	524 559	85 844	19,6
2	Середньорічна величина	373 594	419 647,2	46 022,2	12,3

	оборотних коштів, тис. грн.				
	в тому числі				
3	Дебіторська заборгованість, тис. грн.	117 956	137 956	20 000	17,0
4	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обер.	1,17	1,25	0,08	6,8
5	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, обер.	3,72	3,80	0,08	2,21
6	Тривалість одного обороту, дні	213,74	200,0	-13,74	-6,4
7	Тривалість обороту дебіторської заборгованості, дні	67,2	65,8	-1,4	-2,08

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Істотне скорочення дебіторської заборгованості призвело до значного збільшення чистого прибутку від реалізації продукції, що свідчить про ефективність нашого управління оборотним капіталом. Цей результат не тільки демонструє успішність обраного нами стратегічного напрямку, а й відображає здатність компанії адаптуватися до змін економічного середовища і впроваджувати ефективні інструменти фінансової стабільності. Скорочення дебіторської заборгованості покращило ліквідність та забезпечило додаткові ресурси для подальшого розвитку компанії.

Сучасне бізнес-середовище вимагає від компаній постійної адаптації та швидкого реагування на зміни ринкової кон'юнктури. У цьому контексті ефективне управління оборотними засобами визнається не лише фінансовим інструментом, а й стратегічною необхідністю для забезпечення стабільності та успіху компанії.

Оптимізація використання оборотних коштів є ключовим завданням, оскільки вона спрямована на максимізацію ліквідності, ефективне управління ресурсами та забезпечення достатньої фінансової підтримки для різних видів діяльності. Здатність оперативно реагувати на потреби ринку, ефективно використовувати внутрішні резерви і забезпечувати необхідну плинність кадрів має вирішальне значення для підтримки конкурентоспроможності.

Фінансова ефективність стає особливо важливою, оскільки вона не тільки

впливає на прибутковість, а й визначає потенціал для розвитку та інвестицій в інноваційні напрямки. Ефективне управління оборотними засобами дозволяє компанії гнучко реагувати на фінансові виклики і створювати міцну фінансову основу для майбутнього розвитку.

Оптимізація оборотних засобів стає найважливішою частиною стратегічного планування та управління компанією, спрямованої на забезпечення її успішної адаптації та конкурентоспроможності в умовах, що постійно змінюються. У цьому контексті оцінка ефективності заходів, спрямованих на оптимізацію оборотних засобів, набуває особливого значення.

Сучасні умови ведення бізнесу вимагають від компаній не тільки підтримки необхідних резервів для безперервного виробництва і обігу товарів, а й ретельного аналізу і вдосконалення фінансових стратегій. Аналіз і оцінка таких заходів стають ключовими інструментами для компаній, спрямованими на оптимізацію оборотних коштів для досягнення стабільності і високої фінансової ефективності.

Реалізація заходів, спрямованих на оптимізацію оборотних коштів, таких як скорочення дебіторської заборгованості, робить істотний вплив на фінансові показники компанії. Аналіз чистого прибутку від реалізації продукції свідчить про позитивну динаміку фінансових результатів.

Скорочення дебіторської заборгованості в порівнянні з попереднім періодом призвело до значного збільшення чистого доходу від реалізації продукції.

Цей результат свідчить не тільки про успішність обраного стратегічного напрямку, а й про здатність компанії адаптуватися до змін економічного середовища і впроваджувати ефективні інструменти для забезпечення фінансової стабільності. Скорочення дебіторської заборгованості сприяло підвищенню ліквідності та надало додаткові ресурси для подальшого розвитку компанії.

Ця позитивна тенденція має важливі наслідки для фінансової стабільності компанії. Скорочення дебіторської заборгованості свідчить про поліпшення

ліквідності, що, в свою чергу, забезпечує компанію додатковими ресурсами для подальшого розвитку і реагування на різні виклики ринкового середовища.

Цей успіх також свідчить про поліпшення системи управління кредитами та взаємодії з клієнтами, що може призвести до підвищення довіри з боку партнерів та клієнтів. Скорочення заборгованості допомагає уникнути фінансових ризиків і створює позитивний імідж серед контрагентів.

Таким чином, успішна стратегія управління дебіторською заборгованістю не тільки сприяє фінансовій стабільності компанії, але і створює основу для подальшого зростання і конкурентоспроможності в динамічному бізнес-середовищі.

Успішна стратегія управління дебіторською заборгованістю визначає не тільки фінансовий успіх компанії, але і її загальний вплив на стабільність і конкурентоспроможність, створюючи основу для стійкого зростання і розвитку в сучасному динамічному бізнес-середовищі.

Реалізація заходів з оптимізації оборотних засобів, зокрема товарно-матеріальних запасів, справила значний вплив на фінансові результати компанії. Запаси є важливою складовою оборотного капіталу, і належне управління ними безпосередньо впливає на ліквідність та прибутковість.

Таблиця 3.4

Аналіз впливу зміни запасів у ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

№	Назва показника	2022	Проект	Абсолютне відхилення	Т пр., %
1.	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	618713	524 559	-94184	-18
2.	Середньорічна величина оборотних коштів, тис. грн.	373 594	369 039,8	-4554,2	-1,2
в тому числі					
3.	Запаси, тис. грн.	120 156	87 118,8	-33037,2	-32
4.	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обер.	1,17	1,42	0,25	21,4

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності

Оптимізація запасів глибоко впливає на фінансовий стан компанії та безпосередньо впливає на її ефективність та конкурентоспроможність. Аналіз показав, що оптимізація запасів призвела до позитивних змін у кількох важливих фінансових аспектах.

Перш за все, зниження рівня запасів означає ефективне використання ресурсів, що дозволяє компанії більш ефективно виробляти продукцію і вирішувати проблеми ринку. Це призводить до зниження фінансових витрат, пов'язаних із зберіганням запасів і управлінням ними, при одночасному підвищенні ліквідності компанії.

Крім того, оптимізація запасів зарекомендувала себе як потужний інструмент підвищення прибутковості компанії. Скорочення надлишкових запасів супроводжується оптимізацією виробничих процесів і більш точним прогнозуванням попиту, що в кінцевому підсумку підвищує ефективність виробництва і фінансові показники.

Крім того, оптимізація запасів впливає на гнучкість компанії, дозволяючи їй швидко адаптуватися до мінливих ринкових умов і підтримувати високий рівень оборотності активів. Це має ключове значення для забезпечення стійкості та успіху компанії в сучасних умовах ведення бізнесу.

Таким чином, впровадження заходів з оптимізації запасів є стратегічним кроком у досягненні фінансової стабільності та підвищенні конкурентоспроможності компанії.

Аналіз заходів, вжитих для оптимізації оборотного капіталу, таких як скорочення дебіторської заборгованості та запасів, демонструє значний позитивний вплив на фінансові показники компанії. Аналіз чистого прибутку від реалізації продукції показує, що ці заходи ефективно сприяли поліпшенню фінансових результатів.

Крім того, оптимізація запасів суттєво вплинула на фінансові показники компанії. Зниження рівня запасів відображає ефективне використання ресурсів, що дозволяє нам більш ефективно виробляти продукцію і реагувати на виклики

ринку. Це призвело до зниження фінансових витрат, пов'язаних із зберіганням запасів і управлінням ними, що сприяє підвищенню ліквідності.

Заходи, вжиті для оптимізації запасів, також довели свою ефективність у підвищенні прибутковості компанії. Скорочення надлишкових запасів у поєднанні з поліпшенням виробничих процесів і більш точним прогнозуванням попиту позитивно позначилося на ефективності виробництва і фінансових показниках. Ці заходи сприяють створенню міцної фінансової основи для подальшого розвитку і конкурентоспроможності компанії в динамічно розвивається бізнес-середовищі.

Аналіз реалізації заходів, спрямованих на оптимізацію оборотних коштів, зокрема, скорочення дебіторської заборгованості та оптимізацію товарно-матеріальних запасів, свідчить про істотний сприятливий вплив на фінансові показники підприємства. Аналіз чистого доходу, отриманого від продажу товарів, показує, що вжиті заходи сприяли поліпшенню фінансових показників.

Зниження дебіторської заборгованості призвело до значного збільшення чистого доходу від реалізації товарів, що свідчить про ефективність управління оборотним капіталом. Такий результат не лише свідчить про успіх обраного стратегічного напрямку, а й підкреслює гнучкість підприємства в адаптації до змін економічного середовища та впровадженні ефективних інструментів фінансової стабільності. Скорочення дебіторської заборгованості сприяло підвищенню ліквідності та надало Додаткові ресурси для подальшого розвитку підприємства.

Оптимізація запасів також справила істотний вплив на фінансові показники підприємства. Зниження рівня запасів свідчить про оптимальне використання ресурсів, що дозволяє підприємству більш ефективно виробляти продукцію і реагувати на виклики ринку. Це призводить до зниження фінансових витрат, пов'язаних зі зберіганням запасів і управлінням ними, і одночасно сприяє підвищенню ліквідності підприємства.

Заходи, спрямовані на оптимізацію запасів, також довели свою ефективність у підвищенні прибутковості підприємства. Скорочення

надлишкових запасів супроводжується вдосконаленням виробничих процесів і більш точним прогнозуванням попиту, що впливає на ефективність виробництва і фінансові показники. Ці заходи сприяють створенню стабільної фінансової основи для подальшого розвитку і підвищення конкурентоспроможності підприємства в постійно мінливому бізнес-середовищі.

ВИСНОВКИ

Управління оборотними засобами служить точним показником для оцінки довгострокового фінансового стану компанії і забезпечує стабільне підтримання грошового потоку для виконання поточних зобов'язань. У нинішніх економічних умовах ефективне управління оборотними засобами є головним завданням фінансових директорів.

Теоретичні основи формування та використання оборотних засобів компанії є ключовим компонентом стратегічного управління фінансовими ресурсами і лежать в основі стабільності її фінансового становища. Фундаментальні концепції та принципи, що становлять теоретичну основу, визначають раціональний підхід до управління оборотними засобами, спрямований на забезпечення операційної ефективності та максимізацію прибутковості підприємства. Принципи оптимального формування оборотних засобів включають ретельне управління запасами, дебіторською заборгованістю та зобов'язаннями, що вимагає дотримання тонкого балансу між ліквідністю та прибутковістю. Компанії повинні розробляти стратегії управління оборотними засобами, що враховують специфіку їх діяльності, ринкові умови і фінансові цілі. Крім того, вирішальне значення має визначення оптимального обсягу оборотного капіталу, що забезпечує необхідний рівень ліквідності та ефективності використання ресурсів. Компаніям слід уникати надлишкового або недостатнього обсягу оборотних засобів, щоб уникнути втрат, пов'язаних зі зниженням прибутковості або втраченими інвестиційними можливостями.

В цілому, розуміння і впровадження теоретичних основ управління оборотними засобами є найважливішою передумовою для забезпечення ефективності та конкурентоспроможності компанії в сучасному бізнес-середовищі. Вивчення цього питання допоможе розробити практичні стратегії управління фінансами і закласти міцну фінансову основу для успішної роботи компанії.

Ретельний аналіз формування та використання оборотних засобів в ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» підкреслює важливість ретельного управління цими фінансовими ресурсами для забезпечення стабільності та ефективності компанії. Компанія виділяє кілька резервів для оптимізації своїх виробничих активів, включаючи впровадження енергоефективних технологій, вдосконалення технології виробництва і скорочення витрат на сировину і витратні матеріали. Не менш важливою є розробка ефективних стратегій управління запасами для скорочення витрат на технічне обслуговування та оптимізації оборотних засобів.

Успішне впровадження автоматизованої електронної системи управління дебіторською заборгованістю зіграло важливу роль у скороченні заборгованості та підвищенні ліквідності компанії. Цей сприятливий результат свідчить про ефективність стратегій управління фінансами, що реалізуються в компанії. В цілому, всебічний аналіз показників, що відносяться до формування і використання оборотних засобів, свідчить про відповідальний підхід до управління фінансами в ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД». Розроблені стратегії і реалізовані заходи дозволяють компанії раціонально використовувати свої ресурси і забезпечувати стабільність свого фінансового становища в мінливих економічних умовах.

Ретельний аналіз стратегій оптимізації оборотних засобів, таких як скорочення дебіторської заборгованості та раціональне управління запасами, однозначно свідчить про значний позитивний вплив на фінансову динаміку компанії. Аналіз чистого прибутку від реалізації продукції переконливо свідчить про ефективність вжитих заходів. Скорочення дебіторської заборгованості призвело до істотного збільшення чистого прибутку від реалізації продукції, що свідчить про успішне управління оборотними засобами. Цей результат не тільки підкреслює ефективність обраної стратегії, а й свідчить про здатність компанії адаптуватися до змін в економічному середовищі і вдосконалювати інструменти для досягнення фінансової стабільності. Скорочення дебіторської заборгованості позитивно вплинуло на ліквідність і

надало додаткові ресурси для подальшого розвитку. Так само оптимізація управління запасами суттєво вплинула на фінансове становище компанії. Скорочення запасів свідчить про ефективне використання ресурсів і дозволяє компанії гнучко реагувати на вимоги ринку, тим самим скорочуючи фінансові витрати, пов'язані зі зберіганням і управлінням запасами, і підвищуючи ліквідність компанії. Заходи, вжиті для оптимізації запасів, також зіграли ключову роль у підвищенні прибутковості компанії.

Скорочення надлишкових запасів супроводжується вдосконаленням виробничих процесів і більш точним прогнозуванням попиту, що призводить до підвищення ефективності виробництва і фінансових показників. Ці заходи сприяють створенню стабільної фінансової основи для майбутнього розвитку і забезпечують конкурентоспроможність компанії в умовах мінливого бізнес-ландшафту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

8. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 25.04.2024).
9. Господарський кодекс України. Дата оновлення: 12.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show> (дата звернення 11.04.2024).
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку "Загальні вимоги до фінансової звітності". Набрання чинності: 19.03.2013. URL: <https://zakon.help/article/nacionalne-polozhennya-standart>.
11. Загальнодоступна інформаційна база даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів: URL: <https://www.smida.gov.ua> (дата звернення 15.04.2024).
12. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show> (дата звернення 25.04.2024).
13. Чайка Т.Ю., Лошакова С.Є., Водоріз С.Я. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за балансом, урахування фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності. https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/139.pdf. (Дата звернення 27.04.2024).
14. Польова Т. В., Кравцова Ю.В. Аналіз ліквідності балансу підприємства на прикладі ПРАТ «Бондарівське». *Ефективна економіка*. 2018. № 10. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/35.pdf.
15. Теницька Н.Б., Мяло М.О., Аніпір Є.Л. Система управління оборотним капіталом України. <http://www.economy.nayka.com.ua> (Дата звернення 11.04.2024).
16. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погрішук Б. В. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 304 с.
17. Осипов В. І. Економіка підприємства: підруч. Одеса : Маяк, 2005. 724 с.
18. Сідун В.А., Пономарьова Ю. В. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 436 с.

- 19.Сироткин С. А. Оборотные средства и оборотные активы в современной экономике С.А. Сироткин. *Региональная экономика и управление: электр. науч. журн.* № 1. С 65.
- 20.Поважний, О.С. Особливості визначення сутності і складу поняття «оборотні активи». О.С. Поважний, Н.О. Крамзіна, Ю.В. Кваша. *Економічний простір.* С. 41 – 52
- 21.Кручак Л.В., Методика аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством URL: <http://www.vestnik-ekonom.mgu.od.ua/journal/2016/22-2016/37.pdf> (дата звернення 30.04.2024).
- 22.Осадчук, Н. В. Оптимізація руху високоліквідних оборотних коштів на промисловому підприємстві URL:<http://www.library.dgtu.donetsk.ua/fem/vip68/6816.pdf> (дата звернення 27.04.2024).
- 23.Шило, В,П Фінанси підприємств; В. П. Шило, С. С. Доровська та ін. – К. : КНЕУ. 334 с.
- 24.Василенко, Л.Т. Фінанси підприємств у схемах і таблицях: навч. посіб. Л.Т. Василенко, Л.В.Гут, О.П. Оксеєнко. К. : Дакор, 2006. С. 65.
- 25.Філімоненков, О. С. Фінанси підприємств: навч. посібник
- 26.Крамаренко, Г.О. Фінансовий аналіз і планування: Г.О. Крамаренко. К. : Центр навч. літератури. С. 69.
- 27.Лиса, О. В. Можливості оптимізації величини оборотних коштів підприємства на підставі поетапного зниження його прямих матеріальних витрат О. В. Лиса Ефективна економіка. С. 63–76.
- 28.Шурпенкова, Р. К. Сутність і основи організації аналізу оборотних коштів Р.К. Шурпенкова, Й.О. Іваньчук *Вісник Запорізького національного університету.* С. 150 – 154.
- 29.Шморгун, Н.П. Фінансовий аналіз: навч. Посіб. Н.П. Шморгун, І.В. Головка. 528 с.
- 30.Єфсемова, О.В. Финансовый анализ: 4-е изд., перераб. и доп.

- О.В. Єфсемова. К. : Изд-во «Бухгалтерский учет», – 108 с.
- 31.Подольська, В.О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. В.О. Подольська, О.В. Яріш. – К. : Центр навч. літератури, 2007. С. 97.
 - 32.Гриньова, В.М. Фінанси підприємств: навч. посіб / В.М. Гриньова, В.О. Коюда. К. : Знання – Прес, 2006. С. 62-80.
 - 33.О. О. Маринович, В. А. Шухманн, Основні стратегії фінансування оборотних активів підприємства URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2019/152.pdf
 - 34.Веб-сторінка ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» URL:[https://telecard.odessa .ua](https://telecard.odessa.ua).
 - 35.Примак Т.О. Економіка підприємства: Навч.посіб. К.: Вікар.
 - 36.Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга».
 - 37.Демчук Л.А. Нормування оборотних засобів. Економіка АПК К.: 2004, №2.
 - 38.Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. Фінанси підприємств: навчальний посібник.
 - 39.Причепа І. В., Лесько О. Й., Сметанюк О. А. Сутність і роль оборотних засобів в системі ефективного управління виробничо-комерційними бізнес-процесами. 2024.
 40. Adesina, O. D. & Olatise, F. A. (2020). Impact of liquidity management on profitability of selected manufacturing firms in Nigeria. *European Journal of Business and Management*, 12(27), 93-100.
 41. Бассова О.О. Управління оборотним капіталом торговельних підприємств. *Економічна наука*. 2018. № 11. http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2018/10.pdf. (Дата звернення 27.04.2024).
 - 42.Білейченко О. Структура оборотних засобів в умовах ринкової економіки С. 70 – 72.
 - 43.Боровик О.А. Аналіз динаміки оборотних засобів за видами економічної

- діяльності. О.А. Боровик Формування ринкових відносин в Україні: *Збірник наукових праць*. С. 25 – 99.
44. Єбоженко О. Система управління оборотними активами підприємства. О. Єбоженко, О. Люта *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки*. С. 230-239.
45. Дехтяр Н.А. Обґрунтування вибору стратегії фінансування оборотного капіталу підприємства. С. 90-100.